

P. 1.064

Johan Alfsen

Jumalan Kuri Suudosa.

D. J. H. J. A. E. RAMBACHIN
Pöytäkirjantekijän

Lasten Kirja,

Josa

Mutuuden Parjesty,

Käsymyrillä ja Pyhän Raamatun
omilla vastauksilla edes-
pannan/

Christillisen Elämän

Ja

Syvän Tapan

Ojennus Nuorain

Kansa.

Saran Kielestä Ruotsiksi ja nyt Suo-
meri Käätty.

TURUSÄ Pröndättu,

Johan Christopher Frencckelliidä. W. 1764.

Imprimatur
SAMUEL PRYSS.
Fac. Th. h. t. Decanus.

Lyyte Ulostieto
Autuuden Tärjestyksestä.

Ensimmäinen Kysymys. Uscoatko sinä että yri Jumala on?

JA, minä uscon että yri ainoa totinen Jumala on. Marc. 12: 32.

2. Cuingasta tämä ainoa totinen Jumala kututun?

Hän kututan Isäri, Pojari ja Pyhäri Hengeri. Matth. 28: 19.

3. Mitästä on Isä erinomattain sinulle tehnyt?

Hän on minun Luonut.

4. Mitästä on Poica sinulle tehnyt?

Hän on minun Lunastanut.

5. Mitästä on Pyhä Hengi sinulle tehnyt?

Hän on Pyhittänyt minun.

6. Cuingasta loi Jumala ihmisen?

Jumala loi ihmisen omari euvarensa, nimittäin miisari, pyhäri ja cuolemattomari. 1. Mos. K. 1: 27.

7. Onko ihminen ollut pysyväinen tässä autuudessa tilassa?

Ei, hän on satanin petoksen kautta, jou-

tunut tottelemattomuteen ja poislangemiseen Jumalasta. 1. Mos. K. 3: 13.

8. Miksi tilahan on hän taincaldaisen poislangemisen kautta syösnyt itzensä?

Yhten sangen wihelijäiseen ja onnettomaan tilaan.

9. Mistä seiso ihmisen onnettomus tässä elämässä?

Sijinä, että hän eroitti itsensä Jumalasta ja yhdisti itsensä satanan kanssa. Es. 59: 2. Eph. 2: 2.

10. Mitä on satan tehnyt hänestä?

Yhden syndisen ja Jumalan wihollisen. Col. 1: 21.

11. Millinen onnettomus on yhdellä syndisellä ja Jumalan wihollisella odottamisessa ijancaikkisudessa?

Yri loppumaton piina ja ijancaikkinen wainu. Matth. 25: 46.

12. Mutta ongo Jumala andanut sen wihelijäisen ihmisen maata awuttomana tässä surkeudessa?

Ah ei, Hän on ijancaikkisesta armahduttamisesta luvannut ja lähettänyt hänelle yhden Wapahajan.

13. Tuesta on tämä Wapahaja?

Hänen ainoa Poikasi, totinen Jumala ja ihminen. Gal. 4: 4.

14. Tuingasta curutan tämä Wapahaja?

JESUS CHRISTUS.

15. Mi-

15. Mitästä on tämä tapahtaja tehnyt lunastuksen meitä?

Hän on Hänen täydellisen euhuuisuden sa eautta täyttänyt Lain, ja myönanut meidän synnin welcam, Hänen werelläntä ja euolemallaansa ristin hirsiuun päällä. Ebr. 10: 7, 10.

16. Mitästä on Hän tämän eautta ansainut meille? Jumalan armon ja sen ijancautisen eulämän.

17. Andaco Hän myös tarita eautille ihmisille tätä ansaittua autuutta?

Ja, Hän anda Ewangeliuunissa tarita sen eautille ihmisille. Apost. T. 17: 30.

18. Tabetoco Hän, että ihmisten huwain töiden eautta, pitä ansaitzeman Häneldä tätä autuutta?

Ah! ei, Hän lahjoitta meille sen saman laupiudesta siinä Pyhässä Castesa. Tit. 3: 5.

19. Mutta mitästä waarti Hän niildä, jotca taas Casten-jälken, owat langenet eatumattomijn syndeihijn?

Että he eatumuella tunnystawat, lkewät ja wihawat heidän syndejänsä.

20. Mitä wielä?

Että he uscolla Jesusta syleilewät ja Hänellä seurawat.

21. Mitästä tapahu niille, jotca näinmuodoin wihawat syndiä, ja pysywät uscollisesti Christusessa?

He tulewat Christusyn tähden wanhurscauxi ja autuaxi. Apost. T. 15: 11.

22. Mutta taitanewatco he edespäin palwella
syndiä?

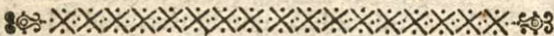
Poisse! heidän pitää elämän christillisesti
ja karsimän karsiwällisesti. Rom. 6: 1, 2.

23. Cosca he tekewät tämän wijmeisen elämän
loppun asti, mitästä on heillä sitten odottamista?

Velastus caikesta pahasta autuallisen euo-
leman kautta. 2. Tim. 4: 18.

24. Mutta mitästä on heillä toiwomista siinä
wijmeisnä päiwänä?

Yri riemullinen ylösnouseminen euolluista
ja ijancaickinen elämä. Joh. 6: 40.

Lawiambi Selitys

Tämän Lyhywän Uloswedon Ylise.

Se Ensimmäinen Osa.

Ensimmäinen Ryhmys.

Ongo mailma ollut ijancaickisudesta?

S 3 suingan. Ps. 90: 2.

2. Ongon se siis tullut itsestänsä?

Ei. Jocainen huone on joldakin rakettu.
Ebr. 3: 4.

3. Cucasta on siis tehnyt mailman?

Musa loi Jumala taiwan, ja maan. 1.
Mos. K. 1: 1.

4. Mikä on Jumala?

Jumala on Hengi. Joh. 4: 24.

5. Eiköstä myös sinun sielus ole hengi?

Jaa, se cugutan ihmisen hengexi joca häänesä on. 1. Cor. 2: 11.

6. Millinen hengi on sinun sielus?

Yri luotu hengi.

7. Mutta mingäaldainen Hengi on Jumala?

Yri luomaton, ijankaikkinen, caikisa paicoisa läsnäolewainen ja täydellinen Hengi.

8. Onko Hengelle ymmärrys ja tahto?

Jaa.

9. Onko myös Jumalalle ymmärrys?

Jaa, Hänen ymmärryksen on tutkimaan. Es. 40: 28.

10. Mitkä owat ne erinomaisimmat omaisudet, siitä Jumalallisesta ymmärryxiä?

Caikkitietäwäisyys ja Wisaus.

11. Onko Jumalalle myös tahto?

Jaa; sillä Hän tekee mitä ikäänäs Hän tahto. Ps. 115: 3.

12. Mitkä owat ne erinomaisimmat omaisudet Hänen tahdosansa?

Raekaus, Wanhurskaus ja Caikivaldaisuus.

13. Cuingasta cugutan tämä Jumala?

Hän cugutan Isäxi, Pojari ja Pyhäxi Hengexi. Matth. 28: 19.

14. Onko usiambia cuin yxi Jumala?

Yri on Jumala, ja ei toista ole paiksi Händä. Marc. 12: 32.

15. Mutta ongo täs: yhdesä Jumalallisesa olemisesa myös ainoastansa yri ainoa Jumaluden persona?

Ei, se sama seisoo kolmeja yhtäläisissä, cuitengin erinäisissä persoonaisa.

16. Cuinga monda owat personat eli ne todistukset taiwaisa?

Kolme owat jotca todistawat taiwaisa: Isä, Sana ja Pyhä Hengi; ja ne kolme yri owat. 1. Joh. 5: 7.

17. Cuingasta cutzutan siis se ensimmäinen persona? Isäri.

18. Cuingasta nimitetään se toinen?

Pojari eli Sanari. Joh. 1: 14.

19. Cuingasta cutzutan se kolmas persona?

Pyhäri Hengeri.

20. Missästä asu tämä kolmeyhteinen Jumala? Jumala asu kirkkaudesa, johon ei yrikän tulla taida. 1. Tim. 6: 16.

21. Onko Hän siis coscan ilmoittanut Itzensä? Ja tosin on Hän ilmoittanut Itzensä.

22. Cuingasta ja mingä kautta on Hän ilmoittanut itzensä?

Hänen Sanasansa ja Hönen töidensä kautta.

23. Mingä työn kautta on Isä erinomattain ilmoittanut itzensä?

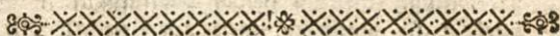
Luomisen ja ylöspitämisen työn kautta.

24. Mingä työn kautta on Poica itzensä ilmoittanut?

Lunastuksen työn kautta.

25. Minkä työn kautta on siis se Pyhä Hengi
itzensä ilmoittanut?

Pyhittämisen työn kautta.

Se Toinen Osa.

26. Mitä työ omistetaan siis erinomattain Isälle?

Taiwan ja maan luominen. Sillä meillä
on yksi Jumala, Isä, Josta kaikki es-
wat. I. Cor. 8: 6.

27. Mutta ovatco myös Poika ja Pyhä Hengi
ollet silloin läsnä?

Jaa; sillä H. E. X. r. a. n. S. a. n. a. l. l. a. o. w. a. t. t. a. i. s. t. e. h. d. y. t. ;
ja kaikki heidän joukosta Hä-
nen suunsa Hengellä. Ps. 33: 6.

28. Kuinka monen laisia luondocappaleita on
Jumala luonut?

Cahden laisia, Näkymättömiä ja Nä-
kyväisiä. Col. 1: 16.

29. Mitkästä ovat ne näkymättömät luondo-
cappalet?

Engelit. Ebr. 1: 7.

30. Onko Jumala cahden laisia Engeleitä luo-
nut, nimittäin hyviä ja pahoja?

Ei, Hän on luonut heidän kaikki hyviä
ja pahoja.

31. Mutta ovatco he kaikki pysynet hyvinä?

Ei, muutamat ei ole pysynet totuudessa.
Joh. 8; 44.

32. Cuinga cutzutan ne samat?

Vahoiiri engeleiri, eli saastasiixi hengeiri.
Apost. T. 8: 7.

33. Cuinga cutzutan heidän päämiehensä?
perkele ja satanas, joca coeo maan piir
rin wiettele. Jlm. K. 12: 9.

34. Cuaasta on se parhain niistä näkywäisistä
Jumalan luondocappaleista?

Ihminen, joca seisoo ruumista ja sielusta.

35. Cuinga monda ihmistä loi Jumala alusa?
Eari: Ensisti Adamin ja sitten Ewan.

36. Mistä loi Jumala Adamin ruumin?
HEra Jumala teki ihmisen tomun,
maasta. I. Mos. K. 2: 7.

37. Mutta mistästä on ihminen saannut yhden
ymmärtäväisen ja cuolemattoman sielun?

Jumala puhalsi hänen sieramijusa elä
wän hengen. I. Mos. K. 2: 7.

38. Mistästä on Jumala luonut sen ensimmäis
sen waimon?

Jumala otti yhden Adamin kylkiluista
ja täytti sen paican lihalla. I. Mos. K. 2: 21.

39. Mingätähden oli ihminen se parhain näky
wäisistä luondocappaleista?

Sillä hän oli luotu Jumalan cuwari.
I. Mos. K. 1: 27.

40. Onko Jumala hänen olemisensa puolesta
wiisas ja Pyhä?

Ja.

41. Olico myös ihminen wiisas ja pyhä?
Ja, Jumala on luonut ihmisen oikari.

Saaru. K. 7: 30.

42. Min

42. M'ingäcaldainen oli hänen ymmärryksenä?
Ee oli täynnäs waloa, wissautta ja tietoa.

43. Millinen oli hänen tahtonsa?
Ee oli täynnäs rakkautta, pyhyttä ja wanhurscautta. Eph. 4:24.

44. Mitä oli siis hänen sielunsa?
Ee oli yxi kircas Jumalan cunnian spei-
li. 2. Cor. 3:18.

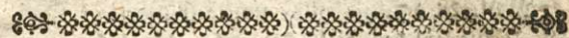
45. Millinen oli hänen ruumins?
Ee oli ihana, wahwa ja cuolematoin.
46. Eikö ihminen silloin tienyt mitän synnistä?
Ei.

47. Eikö hän myöskän tienyt cuolemaста ja wi-
beljäisyydestä?

Ei; sillä cuolema on ensin synnin cautta
tullut maailmaan. Rom. 5:12.

48. Missä tilassa oli siis ihminen?
Cangen autuallisesa ja cunniollisesa tilassa.

49. Cuinga cutzutan toisinans tämä tila?
Wiattomuden tilaxi.

Se Kolmas Osa.

50. Onko ihminen siis pysynyt tässä autuassa tilassa?
Ei, Jumala paratcon!

51. Eikö hänelle ole wielä jälille siitä cansaluos-
dusta Jumalan cuwasta?

Ei, hän on cadottanut sen saman. Rom. 3:23.

52. Minkä kautta on hän tämän cadottanut?
 Sen walitetta van syyn langemuyen kautta.
53. Tuca wietтели ihmisen tähän poislangemisen Jumalasta?

Satan joca monen muiden engelitten canha jo oli langenut pois Jumalasta:
 Joh. 8: 44.

54. Mitästä ylöslyckäis satan ihmisen tykönä?
 Yhden ylpiällisen tahdon tulla Jumalan caldaiseri. 1. Mos. K. 3: 5.

55. Missä tahdoi hän olla Hänen caldaisens?
 Erinomattain caicfitietäwäisydesä ja wa-
 paudesä, joisa päällecakanoisa Jumalalle ei
 ole yhtän Händä korkeimmata, jota Hänen
 cuulla tulis.

56. Mihinä annoi ihminen wietellä itzensä täs-
 män ylpeyden kautta?

Tottelemattomuteen Jumalata ja Hänen
 kieldoansa wastan. Rom. 5: 19.

57. Cuingasta cuulla sama kieldo?

Sywan ja pahan tiedon puusta älä syö.
 1. Mos. 2: 17.

58. Minkätähden kielsi Jumala Hänelä yhden
 wisin puun hedelmästä?

Että näin wähäisesä astiasa coetella hä-
 nen cuulliasuttans.

59. Mutta pidättikö ihminen itzensä tästä kiel-
 dystä hedelmästä?

Ei, hän otti sen hedelmästä ja söi, sata-
 nan sisälleannon jälkeen. 1. Mos. K. 3: 6.

60. Olicko tämä siis niin suuri syyni?

Ja, ihminen langais tämän canssa peräti pois Jumalast: ja yhästaudi hänelle caiten cuulliaisuuden. Hof. 6: 7.

61. Mitästä seurais tämän langemuksen päälle.

Jumalan cuwan poiscarottaminen.

62. Mitästä cadotti ihminen ymmärryksä?

Sen Jumalattujen wiisauden ja tiedon.

63. Mitästä cadotti hän hänen tahdosansa?

Raakauden ja pyhyden, ja caiten sen elämän, ioca Jumalasta oli.

64. Mitä tilaan syöri hän itzens?

Suhen ounettomimpaan tilaan, sekä ruumin että sielun puolesta.

65. Jäikö hänen ruumins cuolemattomaksi?

Ei, se tuli cuolemaan duomitux, ja moninaisiin kipuihijn ja tuseijn. 1. Mos. K. 3: 16, 19.

66. Mutta jäikö hänen sieluns cuolemattomaksi?

Ja, se jäi kyllä cuolemattomaksi, mutta caicci sen woimat peräti ja juurimens turmeltin.

67. Cuinga olt hänen ymmärryksen turmeldu?

Se tuli peräti sopimattomaksi että oikein tundeman Jumalata ja Jumalallisia asioita, ja tätä vastaan täytetyri pimendellä, sokeusdella ja tyhmydellä. 1. Cor. 2: 14.

68. Cuinga oli hänen tahtons turmeldu?

Se tuli peräti woimattomaksi racastaman Jumalata ja Hänen päällens uscaldaman, niin myös hitari hywytteen ja taipunexi pahuutteen. Rom. 7: 8.

69. Kenengä caldaiseri on siis ihmisen tullut, koska hän tahdoi tulla Jumalan caldaiseri?

Hän on tullut hänen pettäjänsä satanan caldaiseri. Joh. 8: 44.

70. Misä erinomattain?

Wihasa ja wainosa Jumalata vastaan, Zonga edestä hän langemuren jälkeen pakeni ja ikens lymyi. 1. Mos. K. 3: 8.

71. Mitästä on hän matcansaattanut hänen tottelemastromudellansa?

Jumalan wihan ja firouren, niincuin myös sen ajallisen, hengellisen ja ijancaickisen cuoleman. 1. Mos. K. 2: 17.

72. Misä seiso se ajallinen cuolema?

Erosa sielun ja ruumin waihella.

73. Mitä tule vielä siihen?

Caickinainen ajallinen surckeus, caickitauudit, waiwat ja Jumalan duominot.

74. Misästä seiso se hengellinen cuolema?

Sielun eroituyesa Jumalan autuullisesta yhtendestä, niincuin myös caickein hengellisten woinain ja totisen lohduksen puutessa.

75. Mitästä tule myös muuta tähän?

Se orjallinen pelko, yhden pahan oman tunnon lewottomus ja cauhistumisen ja yri pakeneminen Jumalan edestä. 1. Mos. K. 3: 8, 10.

76. Misästä seiso se ijancaickinen cuolema?

Caickinaisen autuden ijancaickisessa puutessa,

tesa, ja loppumattomain waitvain caickein
cowimmasa, tundemiseso.

77. Onko tämä surkeus yrinäns cobdannut mei-
dän Esi-Wanhemmiäm?

Ei, waan myös siinä samasa heidän
lapsians ja jälkentulewaisians.

78. Ovatko siis caicki ihmiset ynnä Adamin
canssa ja hänenä syndiä tehnet?

Caicki ovat he syndiä tehnet. Caicki ovat
voikenet pois ja ynnä kelwottomaxi tullet.
Rom. 3: 12, 23.

79. Ovatko he myös caicki hänen canssans tullet
cuolemaan wicapääxi?

Cuolema on tullut caickein ihmisten pääl-
le, että caicki ovat syndiä tehnet. Ja on siis
yhden synnin cautta, cadotus tullut caickein
ihmisten päälle. Rom. 5: 12, 18.

80. Ovatko siis Esi-Wanhemmat heidän tur-
meldun luondons lapsihinsa istuttanet?

Ja, Adam sitti pojan, joca hänen cu-
wansa ealdainen oli. 1. Mos. K. 5: 3.

81. Mitästä olemma me siis perinner meidän
Esi-Wanhemmiäm?

Synnin ja cuoleman. Rom. 5: 12. Oh
surkiata ja walitettawata perindötä!

82. Mitä on syndi?

Syndi on wääritys, eli poispoikeminen Eai-
sta. 1. Joh. 3: 4.

83. Cuinga moninainen on syndi?

Cahtalainen; Perisyndi ja Tecosyndi.

84. Mikästä on perisyndi?

Se kansasyndynyt häily turmellus coco meidän luonnosamme, josta me olemme voimattomat caickeen hywyteen, ja taipunet caickeen pahuutteen. 1. Mos. K. 8: 21.

85. Tuongo me caicki tämän synnin myötämme tähän maailmaan?

Ja, me olemme luonnostamme wihan lapset. Eph. 2: 3. Sillä cako, minä olen synnisa syndynyt; ja minuun äitin on synnisa minun siittänyt. Ps. 51: 7.

86. Täätö myös tämä syndi jälille wastauudesta syndyneisäkin?

Ja, se asu wielä heisa. Ehkä se ei saa wallita heidän ruumisans. Rom. 6: 12. l. 7: 18.

87. Mikä on teesyndi?

Caicki se paha, cuin me teemme ja hywä jota me laiminlyömme, caicka sisällisesti ajaturisa ja haluisa, eli ulconaisesti sanoisia ja töisä.

88. Onko se myös syndi, cosca me laiminlyömme jotain hywä?

Ja; sillä joca taita hywää tehdä, ja ei tee, niin se on hänelle synniri. Jac. 4: 17.

89. Cuinga monella tavalla tehdän syndiä?

Caicka tietämätä, heickoudesta ja picaisudesta, eli myös ehdolla ja pahuudesta.

90. Taidango me myös tehdä meitäm osallisixi toisten eli muitten synneistä?

Ja, 1. Tim. 5: 22. Neuron, hyrtän suo

suosion, kääntymisen, edesauttamisen ja nuhtelemisen laiminlyönnin, ja muitten taincaus-
daisien kautta.

91. Mitästä me ansaitsemme Jumalan tyköndä
meidän synneilläm?

Jumalan wihan ja armottomuden, niin-
cuin myös sen ajallisen ja ijancaikeisen suo-
leman. Rom. 6: 23.

92. Onko siis Jumala langemisen jälkeen taas
hucuttanut ihmisen succunnan?

Ei, Hän on andanut sen saman enändyän.

93. Eikö Hän ole taas hucuttanut mailman,
ihmisen synnin tähden?

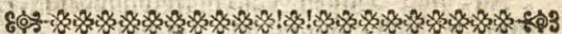
Ei, waan Hän canda, ylöspitä ja hal-
like sen saman. Ps. 147: 5. Ebr. 1: 3.

94. Suojeleco ja ylöspitäkö Hän myös niistä
jumalattomia ihmisiä?

Ja, Hän autta sekä ihmiset että eläimet.
Ps. 36: 7. ja saldi auringonsa coitta niin
pahain ylike cuin hywäingin. Matth. 5: 45.

95. Kärsikö Hän myös wihansa astioita Hänen
pitkämielisydesänsä?

Ja, Hän kärsi suurella kärsiwällisydellä
Hänen wihansa astioita. Rom. 9: 22.

Se Neliäs Osa.

96. Onko siis Jumala tahtonut, että se wi-
heljäinen ihminen piti jäämän hänen jurckeus-
teens ja hucuman?

Ei Hänelle kelpa jumalattoman cuolema.
Hes. 33: 11.

97. Tab=

97. Tahtoco Hän siis, että ihminen taas autettaisiin?

Jaa, Jumala tahto caickia ihmisiä autuaksi. 1. Tim. 2: 4.

98. Mikö siis ihminen tainut itze autta itziäns ulos hänen wihelijäisydestäns?

Ei, sillä mitä anda ihminen sielunsa lunastuxeri? Matth. 16: 26.

99. Mikö myöskin joku muut luondocappale tainut taas ylösautta sitä langenutta ihmistä?

Ei, ihmisen sielun lunastus on ylöns calois. Ps. 49: 8, 9.

100. Taisiko siis Jumalacan taas autta ihmistä?

Sijtä ei ole yhtän epäilemistä. Sillä ei Hänen edesäns ole yhtän asia mahdosta toinda. Luc. 1: 37.

101. Mutta; tahdoico Hän myös taas autta sitä langenutta ihmistä?

Jaa, Hän tahdoi osotta hänelle armon.

102. Mistästä me sen tiedämme?

Jumalan armollisesta päättörestä, jonga Hän ijancaickisudesta teki.

103. Mikö Hän siis edelläpäin ijancaickisudesta meidän langemuxen?

Jaa; sillä Hänen caickinäkewäisyydensä edestä, ei toida mitän olla salattu.

104. Mitästä on Hän siis ijancaickisudesta päättänyt?

Hän on päättänyt ensisti: Että armahata coco ihmisen suereunnan väälle; toisexi: Että Poicansa cautta wapahda ihmisiä; colis

colmanneksi: Etta pyhittä heitä Hengensä
cautta; ja neljänneksi: Etta tehdä uskowaisia
ijankaikkisesti autuaksi.

105. Onko Hän myös tämän Hänen armollisen
tahtonsa ja suosionsa ihmisillä ilmoittanut?

Ja, kohta siinä ensimmäisessä lupauksessa.
1. Mos. K. 3: 15.

106. Mitästä lupasi Hän tässä ensimmäisessä lu-
pauksessa?

Waimon siemenen, jonka piti särkemän per-
tellen työt ja wapahtaman ihmiset hänen
wallastansa. 1. Joh. 3: 8.

107. Mutta lähetettiinkö tämä luvattu Wapah-
taja kohta maailmaan?

Ei, Jumala annoi koko neljä tuhatta as-
jastaica edeskuhua ennen kuin Hän lähetti
Hänen.

108. Mitästä teki Jumala sillä välillä?

Hän annoi aina selkeimmin ja selkeimmin se-
littä sitä ensimmäistä lupausia, ja monien
uhreihin kautta uloskuwata Lunastajan weri-
sen euoleman.

109. Mitästä Hän vielä teki?

Hän nudisti sillä välillä Hänen Lakinsa
Sinain wuorella, jonka Hän oli kirjoitta-
nut ensimmäisten ihmisten sydämiin.

110. Mitästä waadei Hän tässä Laissa?

Etta ihminen olis sencaaldainen,
kuin silloin, koska Hän hänen alusa euwan-
sa jälkeen loi, nimitäin täynnäns rakkaude-
sta Jumalata ja lähimmäistä vastaan.

III. Millä

111. Millä uhcaisi Hän niistä, jotka ei täytäis
tätä Hänen vaatimustansa?

Hän sanoi: Firettu ol. on joka ei caickia
näitä Lain sanoja täytä. 5. Mos. K. 27: 26.

112. Mitästä lupaisi Hän niille, jotka Lain
pitävät?

Hän sanoi: Euca ihminen ne teke, hä-
nen pitä niissä elämän. Rom. 10: 5.

113. Olico se siis Jumalan pääalletarcoitus, et-
tä ihmiset Lain täyttämisen cautta piti wan-
hurscaixi ja autuaxi tuleman?

Ei se ollut Hänen pääalletarcoituyensa.

114. Mikö se langennut ihminen tainut täydelli-
sesti pitä Jumalan Lakia?

Ei, sijhen oli hän langemuyen cautta
cadottanut caiken woiman. Rom. 8: 3.

115. Mijñ ei hän myöskän tainut tulla wan-
hurscautetuxi Lain cautta?

Ei, sillä ei yriskän liha taida Lain töiden
cautta Jumalan edesä vanhurscautetuxi
tulla. Rom. 3: 20.

116. Miksi piti siis Lain edellä Käymän Wa-
pahrtajan tuloa eli ihmestystä?

Että ihmisten piti Laista tundeman syndin-
sä ja heickoudensa, Rom. 3: 20. ja sen ki-
rouren cautta ylöskchoitettaman että sitä
hartaamin ikäreidikeimän sen lawatun sielun
Parandajan ja autuaxi Xeljän perän.
Gal. 3: 24.

Se Wisdes Osa.

117. Cosca tuli siis wihdoin se ulosluwattu
Wapahtaja?

Cosca aica oli täytetty lähetti Jumala
Poicansa. Gal. 4: 4.

118. Niin on Jumala ulosandanut Sänen ai-
noan Poicansa meidän Lunastajam?

Ja, niin on Jumala maailmaa racastan-
nut, että Hän andoi Hänen ainon Pois-
cansa. Joh. 3: 16.

119. Mihin on Hän Sänen lähettänyt?
Eihaan.

120. Cuingasta se käwi tämän lähettämisen
cansa?

Hän siki Pyhästä Hengestä ja synnyi
Neikestä Mariasta. Es. 7: 14. Luc. 2: 7.

121. Cuinga cutzutan tämä Lunastaja?

JESUS CHRISTUS.

122. Mitästä merkitze se nimi JESUS?

Yhtä Nuttajata, Wapahtajata ja autuaa-
xi Tekiätä.

123. Miki cutzutan Hän Wapahtajaxi?

Sillä Hänen piti ansaikeman ja julista-
man meille sen oikian autuden, ja meitä
sitätä osallisixi tekemän.

124. Mitä merkitze se nimi Christus eli Messias?

Yhtä joca on Pyhällä Hengellä woidel-
du. Apost. T. 10: 38.

125. Mikä on tämä Wapastaja ?

Hän on yri totinen Jumala ja ihminen.

126. Osoita minulle tämän todexi Pyhästä Raamatussa ?

Christus on syndynyt Isistä lihan puolesta, Joca on Jumala ylise caicein, ylistetty ijancoickisesti : Amen ! Rom. 9 : 5.

127. Onko meille siis yksi Lunastajata ?

Ei, meille on ainoastans yri Wapastaja, Joca on Jumala ja ihminen yhdesä personasa. 1. Tim. 2 : 5.

128. Miksi piti Hänen oleman totisen ihmisen ?

Että Hän olis meidän tähtem taitanut kärsiä ja cuolla. Ebr. 2 : 14.

129. Mutta miksi piti Hänen myös ynnä oleman totisen Jumalan ?

Että Hänen kärsimisellans ja cuolemallans piti oleman yri loppumatoin woima, ja Hän, werensä kautta, olis taitanut lepyttää Jumalan. Ebr. 1 : 3. ja 9 : 14.

130. Millinen Wirca on meidän Lunastajallem ?

Hän on se ainoa Wälimes Jumalan ja ihmisten wälillä. 1. Tim. 2 : 5.

131. Eikö Hänellä ole colminainen Wirca ?

Ja, Hän on Ylimmäinen Pappi, Propheta ja Cuningas.

132. Mitästä on Hän nijncuin Ylimmäinen Pappi meille bywäxi tehnyt ?

Hän on sowitzenut meidän Jumalan kanssa ja ansainut meille sen totisen autuuden

den lihansa ruumisa euoleman kautta. Col.
1: 21, 22.

133. Mitästä on Hän tehnyt niincuin Propbeta?
Hän on ilmoittanut ja andanut ilmoitta
meille sitä ansaittua autuutta ja sen järjes
tystä. Eph. 2: 17.

134. Mitästä teke Hän meille hywäxi niincuin
Cuningas?

Hän hallike lunastettuin ylike Hänen
Armo: Baldacunnasans, ja teke heitä siitä
ansaitusta autuudesta osalliseksi. 1. Cor. 15: 25.

135. Onko meidän Lunastajam aina ollut yhden
caldaifesa tilasa?

Ei, waan ensisti Alendamisen ja sitten
Alöndämisen tilasa.

136. Mingätähden täydyi Hänen niin sywässi
alenda itzensä?

Sillä Hänen piti palkkeman ja maras
man meidän ylpeyttäm ja pelastaman mei
tä meidän wiheliäisydestäm.

137. Mijä seisoit meidän wiheliäisydem?

Synnin wiasa ja synnin rangaituresa.

138. Pelastico Hän meitä näistä molemmista?
Ja.

139. Cuinga on Hän pelastanut meitä synnin
wiasa?

Hän andoi tygö lukea Zkellens sen sa
man ja maroi sen meidän edestäm. Ps. 69:
5. Sillä HERRa heitti caicki meidän wää
rydemme Hänen päällensä. Es. 53: 6.

140. Tuinga on Hän meitä synnin rangaistuksesta vapautanut?

Hän kärkei sen saman meidän sielun. Eilä rangaistus oli Hänen päällensä että meillä rauha olisi. Ef. 5:5.

141. Mitä on synnin rangaistus?

Synnin palkka on kuolema. Rom. 6:23.

142. Nijn on siis meidän Lunastajan myös kärsinyt kuoleman?

Ja Hän on Jumalan armosta eickein edestä kuolemata maistanut. Ebr. 2:9.

143. Tunsico Hän myös sen ijancaikkisen kuoleman angarutta?

Ja cosca Hän huusi: Minuu Jumalan minuu Jumalan, miyis minuu ylönnöit. Matth. 27:16.

144. Mutta ongo Hän myös meidän edestäm täyttänyt coco Lain?

Ja, ei Hän tullut Lakia päästämän waan täyttämän sen saman. Matth. 5:17. O yhtä uscollista ja täydellistä Vapautaja!

145. Mitästä on Hän meille Hänen cuuliaisudessa ja kärsimisensä kautta ansainut?

Jumalan armon, sen Pyhän Hengen ja ijancaikkisen elämän. Ebr. 5:9.

146. Olengo me nyt Hänen kuolemansa kautta Jumalan kanssa sowitzetut?

Ja, me olemme Jumalan kanssa sowitzetut Hänen Poicansa kuoleman kautta. Rom. 5:10.

147. Olengo me nyt wapahdetut synnistä ja sen
rangastuksesta?

Jaa, Kristus on meitä wapahthanut lain
firouesta. Gal. 3:13.

148. Ongo meille nyt taas oikeus siihen iian
caikkiseen elämään?

Jaa, me kerscamme meitäimme Jumalan
cunnian toivosta. Rom. 5:2. O werratto-
mia hedelmitä Jesuren Christuren alen-
damifesta!

149. Mutta ongo siis meidän Lunastajan jää-
nyt cuolemaan?

Ei, Jumala on härättännyt Jesuren cuo-
lemasta ja andanut Hänelle cunnian. 1.
Pet. 1:21.

150. Mistä on Hän nyt?

Hän on caikkein Taiwasten päälle ylös-
astunut, että Hän caikki täytäs. Eph. 4:10.

151. Mihinä on Hän soittanut Irzens?

Jumalan oikialle kädelle, Josta Hän
on tulewa duomiheman elävitä ja cuoleita.
Marc. 16:19. Apost. T. 1:11.

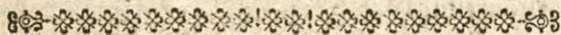
152. Mitästä teke Hän Jumalan oikialla kädellä?
Hän wallise Hänen wihollistensa seasa.
Ps. 110:1, 2.

153. Mitästä Hän muuta teke?

Hän teke ne autuuri, jotca Hänen caut-
tansa tulewat Jumalan tygö, ja elä aina
ja rucoile alati heidän edestänsä. Ebr. 7:
25. 1. Joh. 2:1. O cuninga onnelliset olemo

ma

ma me, että meillä on taincaidainen Ede,
wastaja Isän tykönä!

Se Kuudes Osa.

154. Tucaasta on sitten se, joca omista meille si-
tä Christusen kautta ansaittua autuutta?

Se Pyhä Hengi.

155. Tuca lähettä meille sen saman.

SEKra JESus on Hänen ylöndämisen
jälken lähettänyt Hänen Isäldä, oman lu-
pauensa jälkeen, Joh. 16: 7. Jos minä
menen pois, niin minä Hänen teille lähetan.

156. Tuiden päälle on SEKra JESus caickein
ensin wuodattanut Hänen Hengensä?

Hänen Opetuslastens ja Apostolins
päälle, jotea Helundai päivänä tulit wois-
malla corckendesta puetetuyi. Luc. 24: 49.

Ap. T. 2:

157. Mitästä teki Pyhä Hengi Apostolitten
kautta?

Hän nuhteli mailmaa epäuscon tähden.
Joh. 16: 8, 9.

158. Mitästä Hän muuta teki?

Hän kircasti ja cunnioki SEKran JES-
suxen Apostolitten opin ja ihmetöiden kaut-
ta. Joh. 16: 14. Ap. T. 4: 30.

159. Tekekös Hän vielä sitä sama caickein uscol-
listen Opettajain kautta?

Ja; sillä ei he ole jotea pahuwat, waan
se

se on Isän Hengi, Joca heisä puhu, Matth.
10: 20. 1. Thess. 4: 8.

160. Mitästä saarnaisit siis Apostolit?

He saarnaisit, Christuren käskyn jälkeen, Ewangeliumia kaikille laoduille. Marc. 16: 15.

161. Saarnawatco vielä kaikki uscolliset Opettajat sitä sama?

Ja he saarnawat aina Lakia ja Ewangeliumia.

162. Mitä on Ewangelium?

Se ihana sanoma, että Jumala on Christuren kautta lepytetty mailman cansa, ja että Hän tahto autuaxi tehdä kaickia, jotea Christuren päälle uscowat.

163. Mottuneco siis tämä Ewangeliumi kaikijn ihmisiin?

Ja, Col. 1: 23. sillä Jumala tahto, että kaikki totuuden tundoon tulisit. 1. Tim. 2: 6.

164. Onko Jumala andanut Hänen Poicansa coco mailman edestä?

Ja: Niin on Hän mailmaa raestanut, että Hän andoi Hänen ainon Poicansa. Joh. 3: 16. Ja Poica andoi Itsensä kaikkein edestä lunasturen hinnant. 1. Tim. 2: 6.

165. Tahtoco Hän myös anda kaikille Hänen Pyhän Hengensä?

Ja, meidän Taimo llineu Isäme tahto anda Pyhän Hengen sitä anowaisille. Luc 11: 13.

166. Tulewatco nyt siis kaikki ihmiset siihen Christuren kautta ansaittuhan laututtehen?

Ei, se tie on caita, joca wie elämähan,

ja harvat ovat jotea sen löytävät. Matth.
7: 14.

167. Mutta miksi ei kaikki tule autuaksi, koska Jumala kuitenkin tahto autuaksi tehdä kaikkiä?

Sillä ei kaikki sovita itsiänsä siihen järjestyseen, kuin Jumala niille on etehen firjoittanut, jotea tahtovat autuaksi tulla. Ap.
T. 13: 48.

168. Mikä on tämä järjestys?

Kääntymys Jumalan tykö, ja usko meidän HERRAN JESUYEN Christusen päälle. Apost. T. 20: 21. Marc. 1: 15.

169. Engö me jo Castesa tule autudesta oikeusretuiksi?

Ja, Jumala teke meitä autuaksi uuden syndymisea pelon kautta. Tit. 3: 5.

170. Mutta mitäsä tapahtu muuta signä Pyhässä Castesessa?

Siinä tehdän myös yri liitto Jumalan ja meidän waihellam. 1. Pet. 3: 21.

171. Mitä lupa Jumala tässä liitossa?

Minä tahdon olla teidän Isänne ja teidän pitä olemam minun poicani ja tyttäveni, sano Caicimwaldias HERRA. 2. Cor. 6: 18.

172. Mitäsä lupamma me sille rakalle Jumalalle tässä liitossa?

Että me tohdomme luopua pois perkeleestä ja kaiksta häneä tegoistansa, ja olla sen colmenhäreisen Jumalan omaisuus.

173. Millästä ricotan tämä Casten liitto?

Ziättävillä ja ehdollisilla synneillä, sillä
ne

ne eroittawat meidän ja meidän Jumalam
me toinen toisestam. Ef. 59: 2.

174. Mutta mistä on tehtävän, koska me näin
olemma rikokset meidän Easemine lijron?

Se pitää parannuksen ja uicon kautta uu
distettaman.

175. Mitä on parannus?

Se on yri sisällinen mielen ja tahdon
muutos.

176. Tuingsa oli ihminen ennen hänen parannus
stansa mielodynyt Jumalata vastaan?

Hänen lihallinen mielensä oli wiha Jus
malata vastaan. Rom. 8: 7.

177. Jääkö hän myös parannuksensa jälkeen Jus
malan wihostisxi?

Ei, hän tule Jumalan ystäväxi ja ras
castajaxi.

178. Tuingsa oli ihminen ennemmin mielodynyt
syndiä vastaan?

Hän racasti syndiä ja ehei caickia tiloja
syndiä tehdäxensä.

179. Onko hän myös edespäin jälkeen hänen pa
rannuksensa näin mielodynyt?

Ei, hän wiha syndiä ja cartta caickinai
sia tiloja siihen. Ps. 97: 10.

180. Mitästä on tälle sisälliselle mielen muutos
xelle seurasa?

Yri ulconainen coco elämän muutos, läys
töyxiä sanoisa ja töisa. Rom. 12: 2. Eph.
4: 17, 25, ja seurawaiset.

181. Mistästä me käännämme itziäm sijnä totisese
parannuksesa?

Synnistä ja satanan wallasta. Apost.
2. 26: 18.

182. Kenengä tygö käännämmä me itziäm?

Jumalan tygö ja Hänen yhteytteens.

183. Cosca me tahdomme käändä meitä syn-
nistä, mitä waaditan silloin siihen?

Meidän pitä laista häpemissellä ja sydäm-
melisellä catumisella oppinan meidän peris-
ja tecosyndejäm tundemaan. Rom. 3: 20.

184. Ongo siinä kyllä, että me tunnemme mei-
dän syndimme?

Ei, meidän pitä myös sydämmellisesti ca-
tuman, wihaman ja cauhistuman uijtä.

185. Mingäcautta matcansaatetaan tämä wiha?

Jumalan wihan tundemisen cautta, Ps.
38: 2, 3. erinomattain uijneuin se Christu-
sen kääntämällä on igens näyttänyt.

186. Mitä synnyttä tämä synnin wiha itzestänsä?

Yhtä ehdotoinda aicomusta poispauna
caicfia syndejä ja alati niittä carita.

187. Mutta mingä cautta käännämmä me mei-
täm Jumalan tygö?

Ufcon cautta Jesuren Christuren pääl-
le. Sillä ei kengän taida tulla Isän tygö,
waan Hänen cauttansa. Joh. 14: 6.

188. Mitä on se totinen usco?

Se on se yri Jumalallinen Walkeus, jona
ga cautta yri caturwainen sielu waalla
suostumisella tunde Jesuren Christuren
nijneuin hänen ainoata Wapahattans. Ra
se on yri Jumalallinen Woima, jonga caut-
ta

ta hän sydämmen uscalluxella syleise ja ihel-
lens omista Christuren ansion.

189. Tuinga monesta osasta on siis usco?

Colmesta, nimittäin tiedosta, suostumuxe-
sta ja uscalluxesta.

190. Mistä tutan se totinen usco?

Sen voimasta ja hedelmistä.

191. Mikä voima on uscolla?

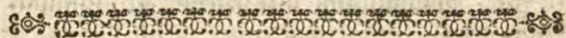
Sillä on yri wanhurscari tekewäinen
voima, jonga cautta me saamme syndein
anderi saamisen Christuren tähden. Rom.
4: 5. Ja yri pyhittäwäinen voima, jon-
ga cautta me tulemma wapahdeturi synnia
wallasta. Apost. E. 15: 9. ja voitamme
maailmaan. 1. Joh. 5: 4.

192. Millisiä hedelmiä synnyttää se totinen usco
itselfänsä?

Syngen hedelmiä eli hyviä töitä, niin-
cuin rackauden, euuliaisuuden, luottamisen
Jumalan päälle, ja niin edespäin. Gal. 5:
22. 1. Petr. 1: 5, 6, 7, 8.

193. Mihin on usco työtätekwäinen rackauden cautta?

Ja; sillä ei Christuresa mitän kelpa, waan
usco, joca rackauden cautta (Jumalan ja
tähimmäisen tygö) työtä teke. Gal. 5: 6.

Se Seikemäs Osa.

194. Mikä hyödytys on meille siitä, että me so-
witamme meitäm parannuxen ja uscon järjestyseen?

Me tulemma täsä järjestyresä wapahdetui-

ri caikesta wihelijäisydestä, ja osallisyyri caikesta sijtä autuudesta cuin Christus ansainut on.

195. Missä seisoo se wihelijäisyys, josta me usconcautta wapahdetuxi tulemma?

Se seisoo ensisii, synnin welasa, toiseryi, synnin wallasa ja colmannexi, synnin rangaištuxesa.

196. Tuleco siis hyi uscowainen caikeista näistä wapahdetuxi?

Jaa, synnin welca tule hänelle anderyi annetuxi, 2. Sam. 12: 13. synnin tyranuelinen walda tule särjetuxi, Rom. 6: 14. ja synnin ajallinen että myös ijancaicinen rangaištus poisotetuxi. Zeph. 3: 15.

197. Onko yhden uscowaisen tykönä enämbi ensisii syndiä?

Jos me sanomme, ettei meillä ole syndiä, niijn me petämme ikemme. 1. Joh. 1: 8.

198. Mikä syndi jää vielä heihin?

Se cankasyndynyt perisyndi. (Lue tästä ke 84 ja 86 lvsymyret.)

199. Eikö he myös toisinans tale sildä samalda häytetuxi?

Jaa, moninaisissa me cuin puutumma. Jac. 3: 2.

200. Mutta pitävätkö he taincaldaiset wiat ja heikouden synnit halpana?

Ei, he ahkeroitewat jocabäiwäisessä parannuxesa caua niistä, rucoila Jumalalda nijs

niistä anderi ja waelda aina toimellisemmin.

Ps. 19: 13. Eph. 4: 15.

201. Luetango sitten taincaldaiset wiat heille duomioxi ja cadotuxeri?

Ei ole yhtän cadotusta niissä. jotea Jesuressa Christux:sa owat, ja ei waella lihan, waan Hengen jälken. Rom. 8: 1.

202. Owato myös ne uscowaiset wapet siitä pahasta, kuin seura synnin päälle?

Ja, he owat wapet Jumalan wihasta, Lain kirouksesta, pahasta omastatunosta, mailmasta, perkelestä, helwetistä ja cadotuksesta. Joh 8:36. Ah! onnelliset owat he, jotea näin ihanata wapautta nautikewat.

203. Mistästä seiso heidän autudensa, jonga he saawat uscon cautta?

He tulewat ensisti, Jumalan lapsixi uscon cautta, Gal. 3: 26. Tulewat toisexi, Christuxen canssa yhdistetyxi ja Hänen ruuminssa jäsenixi, Eph. 5: 30. tulewat colmannexi, Pyhän Hengen Templixi, Joca heisä asu ja waicutta. 1. Cor. 3: 16.

204. Mitästä waicutta Pyhä Hengi heisä?

Ensisti, caickinaisen Jumalallisen woiman että christillisesti elä, karsiwällisesti karsiä ja autuallisesti cuolla. 2. Pet. 1: 3. Toisexi, caickinaisen Jumalallisen lohduksen caikesa murhesa. A. T. 9:31. 2. Cor. 1:4.

205. Mij on yxi oikia Christitty autuas jo tässä mailmassa?

Ja, hän on jo autuas, cuitengin toivos

sa suuremmasta autudesta. Rom. 8: 24.
206. Mutta taitaco yri Christitty tämän saadun autuden taas poiscadotta?

Ja, hän taita taas hyljätä uscon ja hyvän omantunnon, 1. Tim. 1: 19. ja niin muodoiin myös taas cadotta Christusen ja autuden. Gal. 5: 4.

207. Mit'ä pitää sen tekemän, joca tahto pitää sen kerran saadun autuden?

Hänen pitää uscon kautta oleman Christusen kanssa yhdistetyn. Joh. 15: 5. ja alinoma andaman itsiänsä Hänen Hengeldänsä hallitto. Gal. 5: 18. Rom. 8: 14.

208. Mینگä jälkeen pitää hänen elämänsä sowitzaman?

Ei sen pahan mailman muodon jälkeen, waan Jumalan Sanan ja HERRAN Jesuksen esimerkin jälkeen. Ps. 119: 9. Phil. 2: 5.

209. Mit'ä pitää hänen hyljämän?

Caiken jumalattoman menon ja mailmalisen himon. Tit. 2: 12.

210. Mit'ä pitää hänen jocapäiwä itzensä puhdistaman?

Caikesta lihan ja hengen saastaisudesta, 2. Cor. 7: 1. eli niistä hänenä vielä rippus waisista heikkoudeista.

211. Mit'ä pitää hänen jocapäiwä ristiäaulitzeman?

Hänen lihansa, himoin ja haluin kanssa. Gal. 5: 24.

212. Ketä vastaan pitää hänen jocapäiwä sotiman?

Perkelettä, 1. Pet. 5: 8. sitä paha mailmata

mata 1. Joh. 5: 4. ja oma lihansa eli sitä
sisällääsuwaista syndiä vastaan. Gal. 5: 24.

213. Mitästä pitää hänen vielä tekemän?

Hänen pitää waltwomaan ja rucoileman, ettei
hän langeis liusauwen. Matth. 26: 41.

214. Tarwittekö hän myös uscon wahwistusta?

Ja.

215. Mitingä wälicappalden cautta tulee usco wah-
wistetuxi?

Jumalan Sanan ja sen Pyhän Ehtolli-
sen cautta: joutga ohesa hänen usein tule
huocata: **SK**Rra lisa meille uscoa.
Luc. 17: 5.

216. Cuinga pitää hänen käyttämän Jumalan
Sanan?

Hänen pitää oikialla halulla ja harttaudels
la sitä cuuleman, lukeman, tutkiman ja sy-
dämmehensä kätkemän. 1. Petr. 2: 2. Luc. 11: 28.

217. Cuinga pitää hänen käyttämän sen Pyhän
Ehtollisen?

Hänen pitää sitten cuin hän wisummaasti
iskiansä coetellut on, usein kätymän sille sa-
malle, totisesa uscosa ja pyhällä aicomisella.
1. Cor. 11: 28.

218. Mixi on yhdellä uscowaisella tämä hänen
uscons wahwistins tarpellinen?

Sen heickouden ja waaran tähden, jota
hänen vielä täyty kätsiä.

219. Pitäkö siis oikiain Christittyin kätsimän
nijn paljo tässä maailmasa?

Ja, wanhurskalle tapahtu paljo pahaa,

Ps. 34: 20. ja monen waiwan kautta pitää hänen Jumalan Waldacundaan sisälle tuleman. Ap. T. 14: 22. Luc. 9: 23.

220. Mutta miksi libettä Jumala lapsillensa niin monen waiwan?

Että enjisti, heidän uskonsa tulis harjantunnuxi ja coetelduxi, 1. Petr. 1: 7. toiseyi, Se sisällääsuwainen syndi heicori tehduxi, 1. Petr. 4: 1, 2. colmannexi, Pyhyys heisä enätyxi, Ebr. 12: 10. ja he ike tulisit neljännexi, Christuxen cuwan, caldaisixi. Rom. 8: 29.

221. Paneko Jumala suurembata ristiä heidän päällensä kuin he kärkeä woivat?

Jumala on uscollinen, joca ei salli heitä kiusatta ylise heidän woimansa. 1. Cor. 10: 13.

222. Jättänekö Jumala heitä lohduuttamata ristin alla?

Ei; sillä niincuin Christuxen kärkemys on paljo tullut heidän päällensä, niin myös heille tule paljo lohduitusta Christuxen kautta. 2. Cor. 1: 5.

223. Mutta andaco hän heidän aina ristin kanssa taistella?

Ei, Hän pelasta heidän wihdoin kaikesta pahasta. 2. Tim. 4: 18.

224. Mingä kautta tapattu taincaldainen pelastus?

Yhden autuallisen cuoleman kautta.

225. Cuca taita autuallisesti cuolla?

Se joca (uscosa ja jumalisudesa) loppun

pun asii wahwana pusu, pitä tuleman au-
tuari. Matth. 24: 13. Jlm. R. 2: 10.

226. Tubunga tule yhden uscowaisen Christityn
sielu cuoleman iälken?

Se wiedän Engeleiddä Abrahamin hel-
man, Luc. 16: 22. josa hän lepä hänen
toistansa. Jlm. R. 14: 13.

227. Mibingä joutu ruumis?

Se joutu enimitten hautaan, josa hän
maari tule. 1. Mos 3: 19.

228. Pitäkö sen alati handasa macaman?

Ei: Christus herättä sen taas wijmeisnä
päiwänä. Joh. 6: 40.

229. Cuinga on Hän sen herättämä?

Hän kircasta sen Hänen kirckan ruumin-
sa caldaiseri. Phil. 3: 21.

230. Pitäkö siis Christuren taas Tzensä wijmeis-
nä päiwänä ilmoittaman?

Za, ihmisen Voica tule Hänen Cunnia-
sansa. Matth. 25: 31.

231. Mitästä on Hän silloin tekemä?

Hän on duomitsewa hurscaita ja jumal-
lattomia. Apost. T. 17: 31.

232. Cuinga on Hän duomitsewa niistä jumal-
lattomia?

Hän on näytämä heidän pois tyldänsä,
niincuin kivotut siihen ijancaickiseen tuleen.
Matth. 25: 41.

233. Cuinga on Hän duomitsewa niistä hurscaita?

Hän on sisälle wiepä heitä, niincuin

Hänen Zänsä siunatuita, Hänen ijancieki-
seen Waldacundaanso. Matth. 25: 34.

234. Kenengä saawat he siellä nähdä?

He saawat nähdä Jumalan uijuein
Hän on. 1. Joh. 3: 2. ja erinomattain
heidän Wapahajans Hänen Cunniasans.
1. Pet. 1: 8.

235. Mitä on taimealdainen Jumalan catzelemi-
nen heisä waicuttawa?

He saawat iloita sanomattomalla ja
cunniallisella ilolla. 1. Pet. 1: 8.

236. Tuinga caurwan on tämä cunniallinen ilo
pääkeseisowa?

Lactamata, caikesa ijanciekiisudeša. Sil-
lä he owat aina HEDraa canša. 1. Thess.
4: 17.

237. Mibingä tulemma me siis wijmein autu-
den järjestyresä?

Me tulemma ijanciekiisesti nautikeman
sitä autuutta, jota JEsus Christus ans-
sainnut on.

Jumala auttacon meitä caiekia siihen,
JEsuxen Christuxen tähden!

Zosa coco autuuden järjestyks on

käsitetty.

B Ohä Jumala, sinä olet kyllä luonut minun Esi - Vanhembaini Sinun Euswas jälkeen, wissairi, pöhiri ja cuulemattomiri, ja lainanut heille ulotturwaisen woiman racastaman ja cuuleman Siina: Mutta ei he ole, sen pahempi! täsä autuall sestä tilasa pöhywäiset ollet; waan anroit isensä, suuremman onnellisuuden ja wapauden ikäwoikemisen kautta, perieledä wieteldä, Sinun pöhä käskyäs rickoman ja Sinusta pois luopuman. Tämän kautta ovat he peräti cadottanet Sinun callin euswas ja caiken woiman hywytteen, ja tullet wiheljäisiri syndisiri ja wihan lapsiri. Tämän turmelluren ja walitettawan surekenden ovat he myös heidän jälkentulewaisihinsa istuttanet: jongatähden minä myös heildä olen perimnyt yhden turmeldun luonon, joca caickeen hywään hitas ja caickeen pahuuksien taipuma on. Ah! cuinga caicki minun sydämmeni aatus ja aiwoitus on paha hamasta nuorudestani. Ah! cuinga monda tees syndiä olen minä tehnyt, ja niiden kautta

päälleni wetänyt Sinun wihas ja sen ijans
caickisen cadotuxen.

Mutta kijos ja cunnia olcon Sinulle,
Kacas Tairvallinen Isä, että taas sen
langenen wiheijäisen ihmisen päälle olet ar-
mahtanut ja päättänyt että Sinun ainoan
Voicas kautta wapahta häändä perkeleen wal-
lasta ; ja , että tämän Sinun Voicas to-
tisesti lähettänyt ja Hänen meille yhderi
Wapahtajari andanut olet. Mutta kijos
ja cunnia olcon myös Sinulle HERRA JE-
su, että cuuliaisudesta Sinun Isälles olet
päälles ottanut miehuden että minun siasani
Lain täyttännyt, että minun syndini welan ma-
ranut, että kirouren ja cuoleman päälles ot-
tanut ja kärsinyt ; niin myös, että plös-
nousemiselläs cuoleman ylike woittanut, mi-
nun Jumalan canha taas sowittanut, mi-
nulle wanhurseauden ja ijancäickisen elämän
ansainut ; ja, sitten kuin Sinä Tairwaseen
plösastuit ja sioitit Ises Jumalan wifial-
la kädellä, että silloin Sinun Pyhän Hen-
ges tänne alaslähettänyt, ja myös minun
Ewangeliumin kautta Sinun Waldacun-
daas eukua andanut olet : ja lahjoittanut
minulle so Castesa, armosta, caicki Sinun
Wanhurcaudes tarwarat. Ah! anna mi-
nun cuoleman asti wisuimmin warjella tätä

callista lahja, wihata ja cartta perkelen töis
tä ja pöyvä Sinulle useollisna itse cuolemasakin.

Mutta jos minä jo lihan heikkoudesta eli
sen pahan maailman wietelöyrestä, olen Eas
teni liston rickonut ja taas ruwennut syndiä
raccastaman; Ah! niin wie minua Sinun
Henges eurituksen kautta parannuren ja us
con järjestyreen, jonga alla minä taas Si
nun carhas yhdistetyxi ja sinun autudestas
osalliseri tulisin. Anna o useollinen Jumala!
että minä catumisella tundisin minun luon
doni sywän turmelluren ja caicki minun teh
dyt nuorudeni synnit, ja anna minun usco
sa wastanotta Sinun Poicas, Jongas
minulle wanhurscaudexi tehnyt olet ja Hä
nen werensä ja cuolemansa tähden armon Si
nun edesäs löytä. Anna minulle caicki mi
nun syndini anderi, ja wapahda minua
niiden hywin ansaitusta rangaisturesta.
Mutta laina minulle myös Sinun Pyhän
Henges woima, taitamaan hallita synnin yli
ke, ja lohduusta caikisa minun ruskisani.
Mutta että minä jocabäiwäisen catumuren
ja parannuren alla aina enämmin ja enäma
min poispanensen wanhan ihmisen ja caiken
hänen pahuidensa, niincuin oman mieleni
wallan, tottelemattomuden, laiscuden, wi
han, walhen, ja caickinaisen tiucun, että
minä

minä taas Sinun entoares uudisteturi tulis-
 sin. Anna minun pitä uscon ja hyvän o-
 mantunnon, racasta Sinun Sanas, tai-
 stella syndiä vastaan ja sydämmellisesti ru-
 coilla. Anna minun ekristillisesti elä, kār-
 siwällisesti kārsiä ja wihdoin autuällisesti
 euolla; mutta siinä wiimeisnä pöiwänä
 Sinun siunattuis seasa löytä, ja ruumin
 ja sielun canka saada Sinun ijancaictista
 autuuttas nautita. Isä Jumala, Joca
 minun olet luonut; Poica Jumala, Joca
 minun olet lunastanut; Pyhä Hengi Juma-
 la, Joca minun olet pyhittänyt, Sinulle
 olecon Eijtos ja cunnia ijancaicti-
 festi, Amen!

Christillisen Glämän Djennus Nuora Lapsille.

Ensisi :

Neutvot / Käyttämisestä Jumala lata vastaan.

Muista että sinä sinun Castesas olet tehnyt yhden liiton sen colmenhteisen Jumalan kanssa, josta Hän on luwannut raaasta ja siunata sinua, mutta sinä olet taas luwannut seurata Händä lapsillisella cuuliaisudella.

2. Ota sinulles kertä kylläri aica, että hiljaisuudessa Jumalan casvoim edesä coetella sinuas, jos sinä tähän asti uscollifesti ja alati olet waaria ottanut caikesta sijtä kuin sinun Castes liitto sinulda waati? Jos sinä lapsillisella uscalluxella Jumalatas raaastanut, peljännyt ja totellut olet.

3. Jos sinä tämän coettelemisen alla sinun tunnosas tulet ylikentvoiteturi, että sinä ehdokisten syndeim caritta olet taas eroittanut ikes sinun Jumalastas, ja tätä vastaan andanut uspenden, laiscuden, tottelemattomuden, walhen, hourellisuuden eli munt fenealdaiset synnit sinusa wallan saada ;

):(

nijn

nijn älä wijwoyttete uuidistaman sinun Castes
lijttoa.

4. Tunnuksista sinun syndisen tarwattomuus
des ja sinun canhasyndynen sywän turmelu-
tyes, sydämellisellä häpemisellä ja catumu-
rella sinun Luojas edesä; käännä sinuas yh-
dellä särjetyllä sydämmellä Jesuren Christus-
xen sinun ainoan armoistaines tygö; esi-
syndein anderi saamista Hänens werefäns us-
con cautta: ja tee uusi aicomus ettei tästä-
lähin enämbi palwella syndiä, waan Jesu-
susta Christusta, ja anda sinuas Hänens
Hengeldänsä hallitta.

5. Mutta jos sinä löydät sinun tunnuksas
ettet sinä tietten ja tahdoin ole rickonut sinun
Castes lijttoa; mutta olet cuitengin toisi-
nansa ollut hidas ja wedäperäinen sinun ju-
malisudes harjoituyesa, erhettien monella ta-
walla, nijn yhdessä cuin toisesakin asiassa;
nijn ole myöskin siitä murhetta pitäväinen,
että yhdellä catuwaisella sydämmellä puh-
distat iges Jesuren werefä ja tästä lähin
ahkeroiget suuremmalla yrwacaisudella seu-
rata Hänens affeleitansa.

6. Mutta älwöds uscotes, että tänän o-
masta woimastas taidat tehdä; waan ru-
co le Jumalaida iocopäiwä Hänens Hy-
wää Hengeensä, ett se sama tahdois sinun
hywä aicomistas wahwista ja sinun nuhtet-
tomana pitä.

7. Eähin yhtä taincaidaista jecapäiwäistä
rucousta, niin walwo aina sinun itse yllis-
kes. Älä usco sinun sydändäs hywäri; sillä
se on aiwan petollinen. Ota wisu waari,
mitä sinä enimmästi ajattelet ja halajat,
ja pidä silmäs, corwas ja kieles hywässä
säännösä.

8. Eawahda sinuaslerinomattain, ettet sinä
tulis häkötetyri ja langeteturi siidä synnildä,
johon sinä enimmästi olet taipunut. Carta
caickia tiloja siihen, ja rucouile Jumalalda
armollista apua, aina enämmin ja enämmin
tueahuttaman sitä sama.

9. Älä laske sinuas yhtenäkan ehtona
wuoteellas, ennen cuins olet coetellut sinun
umatundoas, ja sinun tehdyinj wicais puo-
lesta sowittanut ites Jumalan cansa uscon
cautta Christuren ansion päälle.

10. Ahkeroise sinuas, wilpittömästi peles
kämän Jumalatas, ei orjallifesta pelwosta
rangaisturen tähden, waan lapsiilifesta rac-
kaudesta, joca häwähtä tehdä jotakin hän-
dä wastan, jota hän racasta.

11. Mutta jos sinä tahdot sydämmestäs
peljätä ja racasta Jumalata, niin pitä sinun
oppiman oikein tundemaan Händä; ja siihen
anda sinulle se Pyhä Raamattu parham-
man tilan.

12. Älä anna yhtän päiwä ohikemennä,
):():(jona

jona et sinä lue ja kaikki jotain Jumalan Sana-
nasta, niincuin sinä et myöskään anna jonkun
päivän ohikemennä, jona et sinä syö ja juo.

13. Väan lue Jumalan Sana aina sy-
wimmällä nöyrydellä; sillä tässä se korkein
Majesteti puhu sinun cankas, joca olet yri
nijn köyhä syndinen.

14. Jumalan Sanan lukemisen alla, pitä
tämän olemän sinun yriwacainen
tarcoituyes, että tahdot yrikerlaisesti us-
coa caickia, mitä Raamattu opetta; teh-
dä caickia, cuin se kässe, ja toiwoa caickia,
cuin se lupa.

15. Lue Jumalan Sana niincuin se, joca
wielä Jumalallissa asioissa on tietämätöin;
nijn sinä enimmän siitä käsität; sillä se
tairallinen Isä tahto ilmoitta sitä yriker-
taisille.

16. Opi erinomattain siitä Pyhästä Raamatus-
ta likemmin tundemaan sinun racasta
Wapahattajas Jesusta Christusta, että
mahdaisit useoa Hänen päällensä ja tulisit
Hänen cuwaryensa kirkastetuyi.

17. Paina yriwästi sinun sydämmehes ne
Jumalalliset Omiaisudet, joista Pyhä-
sä Raamatusa puhutan.

18. Niincuin Jumala on Hengi: niijn
palwele Händä Hengessä ja totuudessa, ja
pyy-

pyhä uscon ja rakauden kautta, tulla yhä
distetyi Hänen kansansa yhderi hengeri.

19. Niincuin Jumala on Jancainen
ja Muuttumaton; niin pidä myös sinuas
huikendelemattomalla uscollisudella Hänen
työnsä, ja hyljä mieluisesti ne maailmalliset ja
catowaiset cappalet Hänen tähtensä.

20. Niincuin Hän on Pyhä; niin pidä
myös sinun carttaman synnin saastutawais-
sutta, jos sinä muutoin tahdot olla yhtey-
desä Hänen kansansa.

21. Niincuin Hän on Armollinen ja
Laupias; niin pane sinun wahwan uscal-
luxes Hänen päänsä caikesa topahtuwai-
sesa hädäsä, ja ole myös ystävällinen, hy-
wintahtoinen ja arullinen köyhiä eli hä-
tändyneitä cohtan.

22. Niincuin Hän on Wanhursecas,
Joca mara sen hywän, niin ahkeroihe myös
sinuas oikeudesta. Mutta niincuin Hän
myös costa sen pahän; niin carwahda sinuas
synnistä, joca rangaiskuren ansaihe.

23. Niincuin Hän on Totinen; ni-
uscala Hänen lupaurijnsa ja pelkä Hänen
uhcauriansa.

24. Niincuin Hän on Caicwaldias;
niin luota wapasti Hänen apuinsa päälle.
Hän takto kolia autta sinua caicci estehet
ja waiwat woittamaan.

25. Niin

25. Niinuin Hän yrinänsä on Wiisas;
nijn eki ainoastans Hänen tykönsä sitä
totista wiisautta, ja anna ihes eöconansa
Hänen hallituyensa ala.

26. Niinuin Hän on Caikitietäwäi-
nen; njin älä rohkene uskota Händä ul-
cocullaisudella, ja cawahda sinuas myös
salaisista synneistä.

27. Niinuin Hän on caikisa paicoisa
Eäsnäolewainen; njin älä luule ettäs p-
yriäisydesäs olet yrinänsä, waan että sinun
tulewainen Duomaris näke ja cuule caikki
mitä sinä puhut ja etebes otat.

28. Niinuin se caikisa paicoisa läsnäolewai-
nen Jumala myös tahto mieluisesti asua
sinun sydämmesäs; njin anna sen uscon
cautta puhdistetta ja Hänen Hengeldänsä hal-
litta; njin on Hän suurella ystäwällisydellä
ja rackaudella Ihsens sinulle ilmoittawa.

29. Waella aina sen Pyhän ja Caikki-
näköisen Jumalan silmäin edessä, ettäs
myös aina pidät Hänen rackaudensa sinun
mielesäs. Etkä eustiga usein sinun aiatures
ja halus, luopuwat Jumalasta, njin tai-
wuta ne cuitengain taas Hänen tykönsä,
jos se wielä tapahduis tuhannen kerta päi-
wäsä.

30. Älä coscan mainike Jumalan ja Ie-
suxen Pyhä Nime ilman sywimbätä sydäm-
men

men nöyryyttä, ja anna caikki hembiä kiroi-
leminen ja sadatteleminen olla sinusta caucana.

31. Älä rohkene cöscan pilcallisella tavalla
wäärin käyttä ja toisin käändä Raamatun
sanoja; ei Jumala jätä sencaldaista syndiä
rangaisemata.

32. Pidä ei ainoastansa Jumalan sinun
sydämmesäs sivi corkeimmari, Hänen lop-
pumattoman waldansa, hywdensä ja wii-
saudensa tähden, waan ahkeroiße sinuas
myös, että sanoilla ja toilla tämän cun-
nioittamisen caickein edesä osotaisit.

33. Käytä sinun suus Hänen aurihuuta-
miserens caikisa tuskisa, Hänen Raackaudensa
ylistämiseri ja caickein osotettuun armo-
tecoin nöyrimmari kiihtämiseri.

34. Mutta sowita myös iße työsä caikki
sinun tekemises ja jättämises niin, että Juma-
la sen kautta tule cunnioiteturi.

35. Pyhitä HEDran Päiwän caikella ah-
kerudella. Älä wietä sitä ikewallaisudeša ja
laiscudeša, waan pyhiä toimiturisa.

36. Oleskele ja käy mielelläs kiroosa ja
muisa Opetus huoneisa, että oppisit, mitä
sinun rauhaas löpi, ja käy ißes siellä sen
caickinäkerwäisen Jumalan edesä hiljaisesti cai-
kella harttaudella ja nöyrydellä.

Neuvot / Käyttämiseksi Lähimmäistä vastaan.

37. **A**lcas lapsi! coseas olet cankakäymis
sesä lähimmäises canha, olcon hän
ystävä eli vihamies, niin muista aina tätä
Parvalin neuvoa: Älkät kellengän wel-
wolliset olco, waan ainoastans että
te toinen toistanne racastatte. Rom. 13:8.

38. Caicki cuins tahdot, että ihmisten pitä
tekemän sinulle, niin tee myös sinä heille:
Ja miäs tahdot ettei ihmiset sinulle tekisit,
ätä sinä myös heilleckän tee. Luc. 6:31.

39. Lähin Jumalata, et ole sinä ketän wel-
capää enämmin racastaman ja cunniasa pitä-
män, cuin sinun Wanhembias, joilda si-
nä hengen ja elämän saanut olet.

40. Mutta et sinä taida millän paremmal-
la tavalla osotta sinun racauttas ja nöyryyt-
täs Wanhembias vastaan, cuin yhdellä hy-
wäntahyvoisella cuuliaisudella, niin että teet
heidän kaskynsä jälkeen, hwyäryt heidän curi-
turensa, karsit heidän heickouttansa ja et
ikäänönsä tee ehdolla heitä vastaan. Ja tä-
män caiken olet sinä myös welcapää osotta-
man sinun Iso: Isälles ja Iso: Mitilles, Isä:
ja Miti: Puolesles, Edeswastajalles ja muille
jotca sinun ylikes asetetut owat.

41. Sinun Opetus Isäs sinua cohtan
osotettua waiwa ja uscollisutta, et taida si-
nä ikänänsä tähdellisesti mara, sentähden
racasta ja cunnioita händä niincuin sinun luo-
nollista Isiäs, ja pyydä hänen rascasta wai-
wansa, sinun cuuliaisudes, wirendes ja ah-
keran waarin ottamises cautta, liewiitä.

42. Älä anna ikänänsä riidat ja eripuraisu-
det ylösnoista sinun ja sinun sisarustes wälillä.

43. Ahkeroike aina olla ystäwällinen ja
palwelewainen sinun Canssa = Oppiwai-
sias cohtan; mutta walike ne ainoastansa si-
nun ystäwises, jotea Jumalata pelkät wät ja
muitten edellä hywällä esicuwalla käywät.

44. Wäldä ja pakene caicke paha seuraa,
niincuin yhtä waarallista satanan paula; Ja
rucoile Jumalata jecapäiwä, että Hän sinun
sielus pahennurista warjellis.

45. Wanha ja cunniallista Canssa
wastan, kätä sinuas nöyrästi, ja siwollisesti
ja ahkeroike sinuas jecapäiwä enämmin ja enäm-
min, caickia sopimattomia wicoja ja tapoja
poispaneman.

46. Carwahda sinuas, ettet sinä wäärntä
tee Muucalaisille, kedyhille ja raajari-
coille, häwäise eli muutoin heitä murhellis-
siri saata; waan osota sinuas canssakärsi-
wälliseri ja palwelewaiseri heitä cohtan.

47. Sinun Ristawitäs ja hywintekidie

tas cohtan, osota caikisa tiloisa yhtä kijtollista sydäntä.

48. Älä costä, sinun pahansuopais pilska ja paha, pahalla, eikä häväistys sana, häväistys sanalla; waan rucoile Jumalasta, että Hän tahdois heidän syndins anderi anda, ja heitä kääntä: ja älä unhoda yhdesäkän tilasa tehdä heille hywää.

49. Tue se yhdeyi ansaimattomari cunniari, cosca sinä muilda sinun siweydes ja Jumalan pelcos tähden, ylönkähtan ja wiwatan. Opi cohta sinun lapsudestas Christuxen häväistyxen corckiana ja callina pitämän.

50. Jos wiha ja coston pyhdyt takowat sinun tokonäs ylösnosta, niin tucahuta ne cohta sen canka, että JEsuxen Christuxen rakkautta ja siweyttä mielehes johdatat.

51. Älä anna wihan ylyttä ja woitta sinuas, jotacuta, joca sinua wastan rickenut on, sadattaman, hänelle paha toiwottaman, häntä hyömän eli muutoin jollaculla ta walla costaman; sillä Jumala on sanonut: Minun on costo, minä tahdon costä. Rom. 12: 19.

52. Älä anna ihmisten pelgon estä sinuas sitä paha nuhtelemasta. Mutta nuhtele sitä rakkaudesta, suurella siweydellä ja toimellisudella.

53. Älä

53. Älä ole canhakäymisesä muitten cans-
sa suuttunut ja kärkeäntöin, waan ystäväl-
linen ja iloinen, cuitengin ei toisin, cuin
sen sisällisen tundemisen yllike, joca sinulla
on Jumalan ystäwydestä ja suloisudesta.

54. Jos sinä olet jotacuta waстан ricco-
nut, niin älä häpe sitä nöpydesä tunnusta
ja anderi rucoila.

55. Älä pahenna ketän sondisillö- töillä,
tylkiwillä kätörillä ja hurellisella puhella.
Ja waickas näitä muilt euulisit, niin älä
sittengän puhu heidän wäsäns, ettet sinä
taincaldaisella satanan loau suutas saa-
stutais.

56. Tydy siihen, mitä Junka sinun
Wanhembais cautta sinulle andan on,
ja suo jockaiselle ilman cateutta se, cuih ja
nelle tygötule.

57. Älä himoihe sitä caickein wähindä-
kän, taicka sinun Wanhemmildas, Cans-
sa Oppiwaisildas eli muilda poisnäpistelo-
läres; älä myös ryhdy siihen rahan, jolla
sinun jolleculle toiselle jotacuta ostaman pitä,
nijn ettäs siitä jotain iselles pidätäisit ja
jalaisit. Niin wähäisestä alusta on moni
soutunut hirsipuhun.

58. Jos sinä olet andanut sinuas wie-
teldä joldaculda jotakin poisnäpistelemän,
nijn cuin warastaman naureita, papun pal-

goja, omenita eli muita sencaldaisita ; niin
tunnusta sinun ricoyes yhdellä wispittömällä
eatumisella, pyydä myös palkita wahingon,
eli rucoila sitä anderi, ja cawahda sinuas
nijn caurwan euins elät sencaldaisesta häpiäl-
lisestä pahuudesta.

59. Ahkeroise sinuas totifesta yriwacais-
sudesta ja älä totuta sinuas siihen cauhista-
waiseen walheseen, jonga isä on perkele ;
waan puhu tuus sydämmestä, ehkä se
wiellä wahingon ja mielicarwauden sinulle
suotais.

60. Eosca sinun taas pitä jotacuta pu-
human, as muilda cuullut olet ; niin älä
mitänhen lisä, ettet sinä walhen hengen
parhin jouduisi.

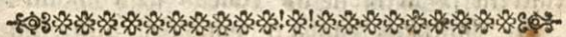
61. Älä duomise eikä laita ketän ; älä
muille ilmoita mitä ystäväs sinulle on us-
conut ; älä ole panettelia, mielikielersä eli cor-
waincuiscuttelia ; waan puhu hywin sinun
lähimmäisestäs ja caunista hänen wicojans.

62. Eosca muut kerscarwat heitäns niistä
juoneista, joita he nuorudesansa tehnet o-
wat ja niistä naurawat ; niin cawahda si-
nuas siitä, ettet sinä myös niistä naura, ja
nijn sinuas, heidän synneittäns osalliseri tee.

63. Jos sinä näet muitten tykönä jotain
syndistä harjoitettawan, niin huoca sen yfise ;
muistuta myös sinuas jinnä sinussa omia
wico-

wicojas ja rucoile Jumalata, että Hän
sinua sencaldaisista erhetystistä warjelis.

64. Anna joiakelle mitä hänelle tule,
ja anna Jumalan terweellinen Armo kelwa-
ta sinulle curiturxi, niin ettäs elät hurscasti.

Colmanneri :

Neutvot / Vhden Lapsen Käyttä- misestä itsiänsä cohtan.

65. **K**acäs lapsi! Opi oikein sinuas tun-
demaan.

66. Caieki se hywä cuins tykönäis löy-
dät, on Jumalan; mutta caieki se paha
cuins löydät tykönäis, on sinun umas.

67. Cosca sinä oikein tutkit sinuas, ilman
oma rackautta ja wicais caunistelemista,
niin olet sinä löytäwä, että sinun sydäim-
mes on luonosta caiken pahuden sywyys ja
että synnin siemen sielä salattuna maca,
joca ainoastansa odotta tila, jona hän coht-
ta itsensä ilmoitta.

68. Wäldä siis caiecia tiloja syndiin,
niineuin ike perkelettä; sillä ne owat ne sa-
mat, jotea sinua hänen sabroihijns kijn-
nittäwät.

69. Niineuin sinun cuolematoin sielus,
E 3 on

on se callin' oša sinun olemuksestas ; niin pitä myös sinun sijtä enämbi huoletta pitä män, cuin sinun cuolewaisesta ruumistast.

70. Sinun sielus calleus seiso yhdistyksesä Jumalan canša ; sentähden pitä sinun caiekein sinun woimais perästä sitä esimän.

71. Mutta jos sinä tahdot tulla Jumalan canša yhdistetyri, niin pitä sinun yrittacaisfesti wihaman syndiä, ja jocapäiwäisesä caicumyksesä ja parannuyksesä tucashuttaman sinun sydämmes syndiset taipumuyset. Sillä hallikewaiset synnit eroittawat sinun ja sinun Jumalas toinen toisestans.

72. Mutta cosca että Jumala niineuin yri culuttawainen tuli ei taida jotacuta yhteyttä syndisen canša pitä ilman Wälimiestä ; niin pitä sinun Tämän yhdellä totisella uscolla syileilemään, ja sinun sydämmes Hänelle asumasiayi awamaan.

73. Mutta cusa Wälimies JEsus Chrisus asu, siellä asu myös Hänen Hengensä, Joca aina enämmin ja enämmin uudista sielun Jumalan cuwari.

74. Anna tämän Pyhän Hengen wapaasti ja estämätä sinun sydämmesäs waicutta, niin on Hän ylösvalaisewa sinun ymmärrykses, taiputtawa sinun tahtos Jumalan tygö ja täyttävä sinun omantundos rauhallia ja riemulla.

75. Tämän järjestyksen alla vitä sinun myös
ise jocapäivä esimän, että enämmin ja es
nämmin sielus ja mieles woimat parandaman.

76. Käytä sinun ymmärryksen ja muis
stos niin, että näiden kanssa, sitä kuin hyö
dyllinen olis käsität ja tallella pidät.

77. Laita sinulles erinomattain yri ta
wara Jumalan Sanan terwellisestä Opi
sta, joca usotta sinulle tien yhteyteen Jus
malan kanssa. Sitäläkin niin pyydä myös
oppia muita hyödyllisiä tiedoja.

78. Totuta sinun tahtos alka hyvä
rymään sitä kuin ise totuudesa on' hyvä,
ja hyljämään pahaa.

79. Älä ikänäns luule mailman himoja
suloišimmari, eikä sitä totista Christillisyttä
catkerammari, kuin ne molemmat ise työsa
ovat.

80. Opi aicanans sinun mieles liicaturet
ja taipumiset hillikemään, ettei ne sinua hei
dän orjarens tekis.

81. Älä tee sinun mielsäns lewottomari,
taicka tytymättömällä himolla maallisten
cappalden perän, eli turhalla toiwolla, tar
wettomalla pelgolla, maallisella murhella ja
määrättömällä ilolla.

82. Wiha, waino ja cateus ovat sielun
mur

murhajat. Eawahda sinuas ettet sinä heidän käsijins jouduis.

83. Älä anna yhdengän haurellisen ja saastaisen himon plösnosta sinun sydämmeäs ; sillä ne eukistawat sekä ruumin että sielun.

84. Siitä turmelewaisesta omasta rakkaudesta saawat colme pääwica heidän alensa, nimittäin Alpeys, ahneus ja hecuma. Coettele sinuas hywin, mihingä sinä näistä enimmästi olet taipunut, ja pyydä ai cansans taincaldaijta taipumusta cuoletta.

85. Zota enemmän sinä, sinun luonnollisen taipumises cansa liehacoiket, sen tahdon jälken teet ja sen cansa ises hurwitzat, sitä cowemmin on se hallijewa sinun plizes.

86. Sinun sielus ei taida misän muusa löytä lepoa cuin Zumalasa. Zota likemmin sinä uscon ja rakkouden causta ises Hänens cansans yhdistät, sitä lewollisemmasi tu'e sinun sielus.

87. Mutta Zumala on myös sielun cansa usconut sinulle sinun ruumis, ja sen mielillä ja jäsenillä wisasti caunnistanut, sentähden olet sinä myös welcapää sitä sama terwenä ja saastu tamattomana pitämän.

88. Eako siis etches, ja älä anna sinuas waa

waarallishin retkeihin, joissa tuumis ja terweys wahingoitetaisiin.

89. Älä totuta sinuas hecumahan, eikä ylöllisillä hercuila sinun ruumistas ylläntä, muutoin taidat sinä coco elinajapes tulla Eiwuloiseri.

90. Älä ikänänsä häpe, jos se vielä niin gin sowistuis, sitä halwindacan työtä, waan tee sitä mielelläs, ja wäldä sitä hidasta laiscuutta niincuin ruttoa.

91. Älä ole ylöen uneljas, ettet sinä hitaxi ja laiscaxi tulis.

92. Älä läkäytä sinun ruumistas paljolla rualla ja juomalla; sillä cohtullisuus ylöspitä terweyden.

93. Carta erinomattain, sitä cauhistawasta juopumutta, joca teke yhden järjellisen ihmisen pahemmaksi järjetöindä luondoscappaletta, ja älä ikänäns anna sinuas ylölihenpuhutta enämbätä juoman, cuin sinulle cohtullinen ja soweljas on.

94. Käytä sinuas häwyllyifesti ja raitisti sinun ruumis cansa ja peitä se, jota luondo peitettämäxi tohto; sillä sinun jäsenes owat E h r i s t u s e n jäsenet ja sinun ruumis pitä Pyhän Hengen Templi oleman.

95. Jos Jumala lähettä sinun tygös iongun ruumin sairauden; niin tärssi sinun

siunas karsivällisesti, ja usco lujaasti, että Hän sinua racasta, koska että Hän sinua curitta.

96. Jos Jumala, tahto että sinun pitä oles man köyhän, kiviloisen ja ylöncakotun täsä maailmasa, niin aiattele: Hän on **S**erä, Hän tehtön nijneuin Hänelle on ostollinen.

97. Muista, ettet sinä täsä maailmasa iijäisesti elä, ja walmista sinuas sentähden aicanans yhteen autualliseen täädä lähden dōön.

98. Pidä jocainen päivä nijneuin se olis sinulle se wijmeinen; niin ei se wijmeinen päivä saawuta sinua tietämätä.

99. Rucaille Jumalata, että Hän anda sinulle elävän wacaturen, ylösnousemisen, wijmeisen duomion ja ijancaicikisen elämän, wifeydestä.

100. Älä pelkä cuolemata; sillä jos sinä olet christillisesti elänyt, niin taito dat sinä iloifella sydämmellä myös autuallisesti cuolla.

Tarpellista
 Hyväin Lapain
 Diennus Nuora
 Lapsille.

Ensisti: Neuvot / cuinga yhden Lapsen pitä Wanhembatus huonesä ihänsä kättämän.

Ensisti: Namulla hänen ylösnostefans.

Nacas lapsi! nija pian cuins aamulla ylösherätetyri tulet nijn nouse ylös; ja, totuta sinuas oikiällä aiällä ylösherättämän, ilman jongun ylösherättämistä, ja ylösnou seman sinun wuoteestas ilman wijwotyttä.

2. Peitä ylösnoustinas caunisti wuotees sinun jälkes.

3. Miattele sitten ensisti Jumalan päöllä Dawidin esimerkin jälken, ioca sano Ps. 129:18. Cosca minä herän, olen minä wieslä tyköns. Ja Ps. 63:7. Cosca minä herän nijn minä puhun sinusta.

4. Toiwota niille jotea ensisti sinua cohtawat, ynnä sinun Wanhemmillis ja susculaisilles yhtä hywä aamua; cuitengin, ei paljasta tottusta temasta, waan yhdestä wilpittämästä rackandesta.

5. Totuta sinuas nopiasti, cuitengin tai-
tarvasti ja sorveljasti pukeman waattet
päälläs.

6. Eki myös sen ohesa, cuin sinä waat-
teita päälläs puet, pitä, turhain juttuin
siasa sinun suculaistes eli muitten cansa,
ylösrakendawaisia ajaturia. Muistuta si-
nuas esimerkixi waatteista, Christusen wan-
hurscauden pucua, jongas Castesas päälläs
pukenuit olet, ja te se aiomus, ettet sinä
nistä ehdollisilla synneillä sinä päivänä saa-
stuta.

7. Coscas filmäs ja kätös peset; niin älä
priiscota wettä ymbärins huonetta.

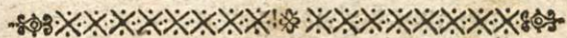
8. Pese sinun suus joca aamu wedellä
ja tahco hambaitas sormeillas; sillä se on
nijlle woimasa pitämisexi tarpellinen.

9. Coscas harjat pääs; niin älä seiso ke-
skellä huonetta, waan mene louckoon owia
päin.

10. Älä sinun aamurucoustas wuodota
Pylmäkiseoisesta tottumisesta, waan sydäms-
mellisestä kiitollisudesta Jumalata wastan,
Joca sinun sen edesmennen yön on war-
jellut; ja rucoile Händä nöyrästi että Hän
sinäkin päivänä sinun ascares siunata tah-
dois. Älä myöskän unhoda weisata ja Py-
hä Raamattua lukea.

11. Älä syö sinun suuruspalas ulconacujilla eli Opetus huonesä, waan pyydä Wanhemildas että he andawat sen sinulle cotona heidän huonesans.

12. Ota sitten sinun Kirjas, ja tule oikialla ajalla Opetus huoneseen.

Toiseri: Ehtolla hänen maata pananesans.

13. Älä lasse sinuas Ehtotrian jälkeen johon hongun louckaseen macaman; waan toimita ensisti sinun ehtosinnaures weisamisell, rucourella ja lukemisella, ennen cuinswuotesees sinuas säilytät.

14. Nijsu waattes pois pääldäs' yhdesä erinäisesä paicasa, eli jos sinun pitä tämän muitten läinä ollesa tekemän, nijs tee se häweljäisydellä ja siwosa.

15. Eoko toisinans sinun pois risutuita waatteitas, jos ne jostacusta paicasta rickeolisit, että ne aicanans parata taittais.

16. Älä heitä sinun waatteitas sinne ja tänne huonesä, waan lasse ne yhteen wisijn pdickaän, että ne aamulla sen jälkeen cohta löytä taidat.

17. Lasse sinuas caunisti ja oikiayi wuoteseen, ja peitä sinuas hywin.

18. Ennen cuins nuur, niin coettele si-
nuas, cuinga sinä sen päivän wiettänyt
olet; kiitä Jumalata Hänen hyvän töiden
sä edestä; rucoile Hänelä syndein anderi
saamista, ja anna sinuas Hänen armolli-
sen suojeelluens ala.

19. Jos sinä yöllä heräisit, niin ajatte-
le Jumalan ja Hänen caikisa paicoisa läsnäs-
lewaifudensa päällä, ja-älä pidä turhia ajatu-
sia sinun edessä.

✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽✽

Colmannexi: Hänen rualle menneensä
ja ollesans.

20. Josas joskus atriwiket wierasa paica-
sa, niin harja ja pese sinuas cau-
nisti edelläpäin.

21. Älä anna ruoca lugun alla sinun
kätes alas permandota päin rippua, älä myös
muutoin käsiäs ja formias syhyttele; waan
nosta ne ynnä sydämmen cauka Juma-
lan tygö.

22. Älä noja sinuas iotocuta paikka
wastan rualle sinuafas, eikä silmäis cauka
umbärins huonetta wilcuttele; waan ole
harras ja nöyrä Jumalan Majesteti edessä.

23. Sitten cuin rualle on siunattu; niin
öwota siyi, että wanhimmat owat heittänsä
si

siottanet, ja istu sinä sitten myös caunisti,
hiljaisuudesa ja siiveydesä pöydän tygö.

24. Istu pöydän tykönä juuri caunisti
ja hiljallensa, älä istuimellas keinuttele, ei-
kä käsiwarstias pöydälle lasse. Pane wei-
ken ja haaraisen eli gaffelin oikealla, mut-
ta leivän vasemmalla puolella sinun lau-
taistas.

25. Älä osota sinuas ylönn nälistyneeri
pöydän tykönä, niin ettäs suurella himolla
ruan päällä cagot, olet ensimmäinen fadi-
sa, leickat caiken leivän yhtä haawa pie-
nijn paloihijn, syöt nopeasti ja ahnesti, anot ennen
toista leivän cappalda, cuins sen eudisen
ylössyönyt olet, leickat ylönn suuria paloja,
otat lusikas ylönn täyteen, sulloit aiwan pal-
jo erälleensä suuhus, ja niin edespään.

26. Pysy caunisti sinun partalles fadisa,
eli tydy siihen cuin sinulle annetan, ja älä
caicka ruockia maista himoike ja pyydä.

27. Älä toisen lautaisen päällä cago, jos
hän, mitä may? olis enämmän saanut cuin
sinä; waan syö, mitä sinulle on, kytöyen
cansa.

28. Älä syö liha eli woita enämbätä cuin
leipä. Mutta älä haucka leivästä hambai-
las, waan leicka cohtullijia paloja weikellä.

29. Pidä sekä weiken että lusikan cauni-
sti

sti ja oikein kädessä, ja carahda sinuas,
ettet sinä waatteitas ja pöytä lacanata prijo
scoituyilla socaise.

30. Älä raswata formeistas nuole, waan
pyhi formes käsiliinan; mutta pidä haarai-
nen, niin paljo kuin mahdollinen on for-
mein siasa ja edestä.

31. Syö ruocas suljetuilla huulilla, ja
älä weikelläs lautaista caapi.

32. Älä lautaista formellas eli kielessäs
nuole, älä myöskän huulias ja suus onga-
loita kielessäs silittele. Älä kynnärä pää-
täs pöytään noja, coscas lusican suuhus
wiet.

33. Älä suoloja ota suolaastiasta hyppyi-
silläs, waan weiksen tuteaimella.

34. Älä luita, eli mitä muuta ylise jää,
pöydän ala heitä, eikä pöytälacanan pääl-
lä laske; waan anna niiden lautaisen par-
talla maata.

35. Älä hambaitas weikellä eli haarai-
sella cainwa; sillä se on sopimaton ja sinun
ikenilles myös wahingollinen.

36. Niin paljo kuin mahdollinen on,
niin älä niistä nenäs pöydän tykönä; mut-
ta jos hätä sitä waadeis, niin käännä
casmos pois pöydän tyköä, eli pidä kätes
taicka nenä-lijnas edessä; Tee myös aiwa-
staisas ja yskesias samalla tavalla.

37. Älä suingan rupe ruoca laittamaan, ettäs luullisit, ettet sinä sitä ja tätä syödä taida; sillä monen on täytynyt wierasa maan paicasa oppia sitä syömän, jota ei hän costonans kärkeä tainut.

38. Älä tutki eikä haistele sinun lautaiselles olewaisen ruan päällä, sillä se on sopimatoim: Jos sinä löydäisit yhden karwan eli jotain muuta ruasa, niin laske se hiljaisudeša ja tietämätää pois, ettei munt siitä tylkistyis.

39. Niin usein kuin sinä saat jotacuta sinun lautaisellas, niin kiitä siwiästi cumaretulla päällä.

40. Älä luita hambailas jyrä, eikä sen canša menoa pidä, ettäs ytimen uloslöisit.

41. Ei sitä sori tacaissin fatiinj panna, cuins kerran lautaisellas saanut olet.

42. Coscas jotacuta yliken pöydän costat, niin carwahda sinuas ettet sinä anna jactus hihan fadisa rypeä, eli jotacuta picarita kyljellens wetä.

43. Älä ketäkän ennen ylise pöydän puhuttele, kuin sinulda kysytän; mutta jos sinä olet kireosa eli Operus huonesa jotakin hywää oppinut, eli muistat wngun causnin Naamatun paican, joca puheseen sopi, niin on sinulle kyllä luwallinen sitä edestuoda.

Wute

Mutta jos muut puhuvat jotacuta, kuin
ylösrakendawainen on, niin cuuldele sinä
sitä ahkerasti.

44. Coscas juoda tahdot, niin älä pidä
puruja suus, ja cumarra siwiästi edelläpäin.

45. Se on sangen sopimaton :

1. Coscas juot niin suuren ja pitkän sie-
menen, että sinun täytyy cauwan sen perä-
stä niincuin cuorsuein hengiäs wetä.

2. Coscas rupet pöydän tykönä ennen
juoman, kuin ne ijällisemmät ja sinua pa-
remmat juonet ovat.

3. Coscas wiet picarin yhtä haawa toi-
sen sinua cuniallsemman cansa suus eteen.

4. Coscas juodesas silmilläs muitten pääl-
lä wilcuttelet.

5. Että silloin juoda, cosca muut wielä si-
nun cansas puhuvat.

6. Että usiambia kertoja yhtäperän wie-
dä picarin suunsa eteen.

46. Ennen cuins juot, ja sitten jälittä-
päin, niin pyhi suus, ei cuitengan kadelläs
waan nenä -lijnallas eli pöytä laealla.

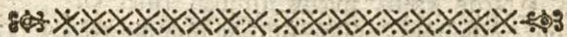
47. Ole p. lwelewainen pöydän tykönä
sijnä cuins taidat, cosca jotacuta sisälle tuo-
dan eli muutoin jotacuta tehdäs.

48. Coscas olet rawittu, niin älä enäm-
bäs

bätä syö, waan odota siri että muut ovat
myös rawitut, ja nouse ynnä heidän cans-
fansa pöydästä.

49. Älä sinulda rualle ollesas jälkenjää-
nettä leipä tygös pista, waan anna sen jää-
dä pöydälle sinun jälkes.

50. Älä ruan jälken ennen mitän muuta
sinun etees ota, cuins olet kiittänyt sinun
Luojas, Joca sinua rawinnut on.

**Toiseyi: Cuinga yhden Lapsen pitä
käyttämän isiansä Opetus
huonesä.**

51. **R**acas lapsi! Coscas Opetus huoneseen
tulet, niin cumarra caunisti, ja is-
stu sitten siwiästi sinun sialles, hywin ties-
ten että Jumala on läsnä.

52. Cosca rucouria pidetän, niin ajattele
ettäs puhut Jumalan cansa; ja cosca Ju-
malan Sana luetan, niin muista, että Ju-
mala puhu sinun cansas: ole sentähden
nöyrä ja harras.

53. Cosca sinun pitä ylänellä rucouria
pitämän, niin puhu witeaan ja peränajatu-
ken cansa. Ja cosca weisatan, niin älä

pyydä äändäs muitten ylise corotta, eikä
ensimmäiseyi huutta.

54. Ole aina sinun Opetus Isilles cuus
liainen ja laita niin, ettei heidän täydy
siambia kertoja sinua yhdestä ja samasta
asiasta muistutta.

55. Coscas sinun wicas tähden tulet cu
ritetuyi, niin älä osota sinuas sanoilla eikä
käytöillä karsimattom'yi ja tottelemattoma
yi, waan laita niin, että sencaidainen curi
tus tule sinulle parannuyeri.

56. Eawahda sinuas Opetus huonesä hä
piällisistä jutuista ja jaarituyista, joiden caut
ta sinä teet sinun Opetus Isäs työn ras
cammaxi, pahenat sinun Eansa oppiwaisias
ja estät sinuas ja muita sittä tarpellisesta
waarivottamisesta.

57. Ota caikesta sittä waaria, cuin Ope
tus Isä sinun edesäs selittä, istu caunisti
sialles ja cakso Hänen päällensä.

58. Coscas luet ylös sinun lörys, niin
awa Kirjas ilman menoa ja lue niin cor
tiolla äänellä, niin selkiästi ja pitkään, että
caieki sanat ja stawauxet cuulla taitan.

59. Cakso enämmin itse päällä, cuin
muitten päällä, jos et sinä ole asetettu hei
dän ylikensä peräncasandota pitämän.

60. Cosca ei sinulda kysytä, niin ole wait,
ja

ja älä sano toisille, koska heidän pitää läyn-
änsä lukeman; waan anna heidän itse es-
destänsä puhua ja wastata.

61. Menetä sinuas sinun Canſa-oppiwai-
ſias cohtan rackahasti ja rauhallisesti; älä
riiſtele heidän canſans; älä heitä nyhi; älä
heidän waatteitans sinun kengistäs eli plä-
killä ſocaiſe; älä heitä nimittele, ja kätä
sinuas caikisa aſiwiſa niin heitä waſtan,
cuins tahdot, että heidän pitää menettämän
iſiänsä ſinua waſtan.

62. Eawahda ſinuas caikista ſopimatto-
miſta wiwiſta ja pahoiſta kätöriſtä Opetus
huoneſa, niincuin:

1. Että laiscudeſta caſcoitella kätilläns eli
coco ruumillans iſens ojennella.

2. Että Opetus huoneſa ſyödä jotacuta.

3. Että laſkea kätensä eli kätiwartensä ſen
lähin iſtuwaiſen olcapäälle, eli ſitä waſtan
päätänsä nojata, eli myöſkin pöytä waſtan.

4. Että heitä jalcojansa pengin päällä,
taicka niiden canſa töminätä pitää, eli ni-
tä toinen toifens päälle riſtin laſkea ja pois
tyköwänsä cocotta, eli myöſkin iſtuisans taicka
ſeiſoiſans niitä awaralda toinen toifestans
hajotta.

5. Että päätänsä ſyhyttä.

6. Että ſormellansa Kirjain culmia nypie-
ſtellä.

7. Eto

7. Että päättänsä sinne ja tänne wiskellä.
8. Että istuisans nuocua.
9. Että mateila pöyhtäin ja penckein a-
laiske.
10. Että kääntä selkäänsä päin Opetus
Isää.
11. Että pukea muita waatteita päälläns
Opetus huonesä.
12. Että käyttää ikensä ruocottomasti ja ri-
wosti.

63. Pidä sinun Kirjas ulcoa ja sisäldä
caunina ja puhtaina, älä niiden sisälle cai-
kinaista turhuutta tahra, älä niistä ricki re-
wi, ja älä yhtäkän niistä poiscadotta.

64. Coscas kirjoitat, niin älä käsiäs eli
caswojas pläkillä socaise, eikä myöskän pön-
tä ja penckejä eli sinun ja muitten waat-
teita.

65. Coscas Opetus huonestä uloslähdet,
nijn älä menoa pidä; älä hyppä eahden eli
colmen astuttawain eli trapuin ohise, jos
sinun niistä myöden pitä käymän, ettets si-
nuas wahingoitas, ja mene sitten hiljallensa
ja caunisti cotias.

Colmannert: Neuvot/ Tuinga yhden
Lapsen pitä catuilla ja cusilla
ihänsä käyttämän.

66. **K**acas lapsi! ehkä sinä opetus hetkein
välillä olet sinun Opetus Isäs sil-
mäin alda ja edestä pois, niin on cuitengin
Jumala caikisa paicoisa läsnäolewainen; sen-
tähdän on sinulle syy, että myöskin catulla
peljätä Händä ja Hänen Pyhiä Engelei-
tänsä.

67. Sentähden älä juore nijneuin järje-
töin ymbärins eatulla, eikä huuda, waan
käy siwiästi ja hiljaisesti.

68. Ole puhdas ja häweljäs, ja älä tee
sitä julkisesti jocaiken silmäin edessä, jota
muutoin on tarwallinen tehdä erinäisesä
paicasa.

69. Että syödä catuilla on sopimatoin.

70. Älä silmäis cansa ymbärins taiwasta
wilcuttele, älä cara ihmisten päällä jotca
sinua cohtawat, ja älä isewallaisesti sy-
wimbään locaan eli west ropactoon juore.

71. Coscas näet herwoisia eli yhden wau-
nun tulewan, niin astu siwulle, ja cawah-
da sinuas e.tets wahingoon jouduis. Älä
myös cojean ripusta isias waunuin perä-
pengille.

72. Älä

72. Älä mene talwella jään päällä, eikä toisten päälle lumi-pallosa wissele ja älä ylönnannettuina canha teikkaan istu.

73. Suwella niin älä suingan mene uimaan, eli aiwan liki wettä. Älä myös coscan ihewallaisuteen ja kelwottomijn leikkelyhijn suostu.

74. Älä seisada tiellä, cusa riidellän ja tapellan eli muuta pahutta harjoitellan; Älä anna sinuas pahanelkisten seuraan, jotca taitawat wietellä sinua: Älä myös ymbärins marckinoita juowendele, cuuleman turulla riecuuta, eli cazeleman hauvellisia hyppejä; sillä et sinä siellä muuta opi, kuin mitkä paha on.

75. Älä ota muitten lasten canha toinen toisen käsistänne kinni, ja sillä tavalla cotto tietä ohikäywäisildä sulje. Älä myös käsiwarttas muitten hartioille laske.

76. Cosca joku tuttu eli suuri Herra sinua cöhta, niin anna hänelle tien, ota kaeskis päästäs ja cumarra nöyrästi. Mutta älä siri odota, että hän sinun rinnalles tule eli jo peräti sinun ohikes mennyt on; waan osota hänelle tämä cunnia, coscas wielä parin askeleita hänen tyköänsä taambana olet.

**Reliäneri: Neuwot, cuinga yhden Laps
sen pitä Kircosa ižiänsä kätämän.**

77. **M**acas lapsi! ajattele Kircosa, että
HERRA Jumala on läsnä, ja et-
täs Herran wijmeisnä päivänä duomitaan
sen sanan jälken cuins siellä cuulet.

78. Ota Wirsi Kirjaas canhas Kirsoon,
weisa ja rucoile siellä hartasti muitten can-
sa; sillä Jumala tahto nuorten lasten juu-
sta Ikellens kistoren walmista.

79. Ota tarcas waari saarnan alla Opet-
tajan puheesta, muista mitä hän tertistä es-
teenasetta, ja cuinga hän tutkindonsa jaea.

80. Älä anna ihes Kircosa muitten can-
sa puheeseen, ja jos muut sitä sinun canhas
tehdä tahdoisit, niin älä wasta heitä. Jos
uni tahto sinun saarnan alla rasitta, niin
nouse seisomaan ja pyydä sitä pois aja.

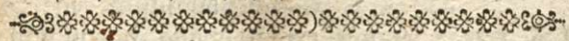
81. Cosca Jesuren nimi mainitan eli
rucouria luetan, niin paljasta eli callista si-
nun päätäs ja osota sillä sinun nöyryyttäs.

82. Älä cakö Kircosa ymbärilles muitten
ihmisten päällä, ja pidä silmäs hywäsä
puhtaudesta ja säännösä.

83. Caictia keliwottomia tapoja, joita si-
nun sen cuudenkymmenen ja toisen neuwon
jälken, Opetus huoneesa wälttämän pitä,
tule sinun wielä enämmin Kircosa cartta.

84. Coscas menet muitten cansa parittain

Kirkoon ja Kirkosta jälleensä tulet ulos ;
nijn älä ikewallaisudesta ketän nyhi, här-
sottele eli socaise, waan käy hiljallensa ja si-
wiästi sinun järjestykses.

Wijdenneri : Neuwot / cuinga yhden
Lapsen muutoin pitää caikea hänen
waalluresansa ihiänsä kättämän.

85. Macas lapsi ! elä rauhasa ja hywäsä so-
wiñosa caikein cansa ; ja aña caiken
sinun siweydes ulos wuota nöyrydestä ja wil-
pittömästä rackaudesta lähimmäises tygö.

86. Totuta sinuas säädyllyseri caikisa sinun
asioisas : laske sinun Kirjas ja mitä sinulle
on heidän wiñijn paikkaansa, ja älä anna
nijden siellä ja täällä ajella.

87. Cosca sinun Wanhembas lähettävät
sinun johongun ulos, nijn ota asiasta tar-
cas waari, jota sinun toimittaman pitää,
ettets sitä wäärin toimita : Ja coscas olet
ofias ajannut, nijn mene cohta tacaisin ja
fano waiiaus.

88. Älä coscan ole joutilas, waan tee
taicka Wanhemmilles palwellusta, taicka
myös muistuttele ikelles sinun kirjäs, ja
opi se ulcoa, cum etees pandu on. Mutta
cawahda sinuas, ettets viettaita ja turhia
kirjoja lue, eli corteilla ja tärningi-speleillä ai-
caas

caas culuta, jonga tähden sinun Terran pi-
tä Zumalalle tilin tekemän.

89. Coscas saat rahaa, niin anna ne jol-
leculle tallelle panda, ettet sinä niistä cadotais,
eli muutoin pois tuhlais. Anna myös mie-
helläs almuja siitä kuin sinulla on.

90. Cosca joku lahjoitta sinulle jotakin, niin
ota se vastaan oikialla kädelläs, ja kiitä caunisti.

91. Jos sinä tulet jongun tygö, jolla on
raha eli jotacuta muuta pöydällä, niin älä
mene niistä liki, ja älä jää yrimänsä huoneeseen.

92. Älä cuuldele owen tacana, Syr.
21: 26. Älä myös cohta sisälle juore, waan
ota lackis päästäs owen tacana, colcuta for-
melläs siwistäsi owen päällä, odota sitten siwi
cuins sisälle cugutan, ja cumarra cuins si-
sälle tulet. Älä myös owia sinun jälkes y-
lön cowasti kiinni sulje.

93. Älä ohas rypistele cuins ihmisten
canşa puhut, taicka suuttunesti ihes käytä.
Älä tylysti ja häpemättömästi wasta, cosca
sinulda jotakin kysytän; mutta anna ihmi-
sten ensisti puhua ulos, ja älä sinuas hei-
dän puheisims secodita; coscas wastat, niin ä-
lä päätäs syhyttele eikä siwulles cako, waan
sen silmiin jonga canşa sinä puhut, ja puhu
iloisella cakannolla ja selkiästi.

94. Cumarra aina jotakin siwästi ja pit-
kään ylötyllä caswolla: Älä wedä jalcas

cauvas tacaas, ja älä selfäs waan caswos ihmisiä pain käännä.

95. Jos yri wieras, hywä ystävä eli pahan suopas tulis huoneeseen, niin cohta händä siwerdellä, kässe hänen olla terwen tulemastansa, tarise hänelle istuimen ja osota hänelle palwellusta.

96. Ahkeroise sinuas caitten mahdollisuuden jälkeen soweljaifudesta, coseas airvastat, niistät neräs, syljet ja haucottelet. Käännä silloin aina caswos jotakin siwulles, pidä kates edesä, niistä nenäs nenä=lijnallas, ja älä sitä cähele: sylje cohdastansa sinun wieres ja talla se sinun jalallas, ja niin edespäin. Älä totuta sinuas nenätäs cäiwamaan, rascasti airvastamaan; waan hyljä nämät ja muut taincaldaiset sopimattomudet.

97. Älä ikänänsä käy ruocottomana, waan leicka kyndes oikiolla ajalla, ja pidä sinun waattes, kengäs ja fucfas puhtana ja terwenä.

98. Naura cohtullisesti ja sijwosa: Älä cuitengan caickia naura, ja ei ensingän muiden ihmisten pahuuutta ja onnettomuutta.

99. Jos sinä olet jotacuta luwannut, niin laita myös, ettäs sen täytät, ja cawahda sinuas walheesta ja petoreesia.

100. Ota caitesta siitä hmwästä ja soweljaifudesta, cuiss muiden ehrillisten ihmisten tyköndä ndet, sinulles esieuwa.

Jos jocu hywä tapa, ja jos jocu kijos on, ajattele niistä. Phil. 4: 8.

* *

* *

* *

~~1715. IX. 15.~~

~~315. IX. 70.~~

Pro Katechismo 1.

